

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj: 03-16-7-2656-7/20
Sarajevo, 8.6.2020. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Parlamentarna skupština

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:		30-06-2020	
Organizacione jedinice	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01, 02	16-1	1290	20

Predmet: Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2019. godine

Poštovani,

Vijeće ministara BiH, na 6. sjednici, održanoj 28.5.2019. godine usvojilo je Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2019. godinu. Prilikom usvajanja Godišnjeg konsolidiranog izvješća, donesen je zaključak kojim su Ministarstvo financija i trezora BiH i Središnja harmonizacijska jedinica zaduženi da isto dostave Parlamentarnoj skupštini BiH, radi upoznavanja.

Slijedom navedenog, u privitku vam dostavljamo Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2019. godinu na službenim jezicima u uporabi u BiH radi uvrštavanja na dnevni red sjednica oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

S poštovanjem,

MINISTAR
Vjekoslav Bevanda

Privitak:

Tiskana i elektronička verzija Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije za 2019. godine na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini

Dostaviti:

- Parlamentarna skupština BiH
- a/a

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

Broj: 02-1-16-7-36-23/20
Sarajevo, 02.06.2020. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
Trg BiH 1
71000 Sarajevo

03 16-7 2656-6

Predmet: Dostava Godišnjeg konsolidovanog izvještaja interne revizije za 2019. godinu

Poštovani,

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu s odredbama člana 25. Zakona o internoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremila je Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2019. godinu, broj: 02-1-16-7-36-20/20, od 12. 03. 2020. godine.

Vijeće ministara BiH na svojoj 6. sjednici, održanoj 28.05.2020.godine, upoznalo se s Godišnjim konsolidovanim izvještajem interne revizije za 2019. godinu.

Usvojenim zaključcima Vijeće ministara BiH, između ostalog, zadužilo je Ministarstvo finansija i trezora BiH i Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora BiH da Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2019. godinu dostave Parlamentarnoj skupštini BiH.

Postupajući po zaključku Vijeća ministara BiH, u prilogu vam dostavljamo Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2019. godinu na sva tri službena jezika radi njegovog prosljeđivanja Parlamentarnoj skupštini BiH.

S poštovanjem,

DIREKTOR
Ranko Šakota

Prilog: Kao u tekstu

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ
INTERNE REVIZIJE
ZA
2019. GODINU

Sarajevo, mart 2020. godine

Sadržaj

1. Uvod.....	2
2. Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH - CHJ	2
3. Osnova za pripremu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine	9
3.1. Zakonodavni okvir	9
3.2. Metodologija rada interne revizije u institucijama BiH	10
4. Konsolidirani izvještaj o internoj reviziji po godišnjim izvještajima JIR za 2019. godinu	12
4.1. Jedinice interne revizije institucija BiH – pregled uspostavljanja.....	12
4.2. Nadležnost jedinica za internu reviziju.....	15
4.3. Izvještaji jedinica interne revizije institucija BiH.....	17
4.4. Pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije institucija BiH.....	30
4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica interne revizije institucija BiH	34
4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija internih revizora u institucijama BiH.....	42
4.7. Unapređenje sistema interne revizije.....	44
5. Informacija o realizaciji Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2016 – 2018. godina u dijelu koji se odnosi na internu reviziju i Operativnog godišnjeg akcionog plana za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu	45
5.1. Osnove Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2016 – 2018. i informacija o njenoj realizaciji.....	45
5.2. Operativni godišnji akcioni plan za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu.....	46
6. Realizacija zaključaka Vijeća ministara BiH	50

1. Uvod

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH (u daljnjem tekstu: CHJ) obavezna je, u skladu s odredbama člana 25. Zakona o internoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremiti Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje osnovne podatke o sistemu interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), podatke o aktivnostima Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH, podatke o jedinicama interne revizije i internim revizorima, podatke o revidiranim institucijama, kao i podatke o izvršenim internim revizijama od strane jedinica za internu reviziju institucija BiH i podatke o poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Sistem interne revizije dio je sistema javne interne finansijske kontrole (PIFC – *Public Internal Financial Control*) koji je razvila Evropska komisija i koji ima za cilj da zemljama u procesu pridruživanja Evropskoj uniji pruži pomoć u razumijevanju i primjeni dobro razvijenih i efektivnih sistema interne kontrole.

Sistem interne revizije u institucijama BiH, pored Zakona o internoj reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12), definiran je i Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2016-2018. godina. Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2016-2018. godinu usvojilo je Vijeće ministara BiH na 87. sjednici, održanoj 29.12.2016. godine.

Važan segment sistema interne revizije u javnom sektoru BiH predstavlja i Koordinacioni odbor centralnih jedinica za harmonizaciju (KO CJH). Ovo tijelo čine rukovodioci Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Centralne jedinice za harmonizaciju Federalnog ministarstva finansija i Centralne jedinice za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske.

U nastavku dajemo pregled stanja zakonodavnog okvira interne revizije u institucijama BiH, podatke o aktivnostima CHJ, jedinicama interne revizije i izvršenim internim revizijama, preporukama iz izvještaja interne revizije koji su sačinjeni tokom izvještajnog perioda, pregled poštovanja metodologije interne revizije, kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, pregled realizacije Operativnog godišnjeg akcionog plana za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu, kao i mjerama i aktivnostima poduzetim od strane institucija i interne revizije na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Ovaj izvještaj daje podatke o internoj reviziji u 17 od 18 uspostavljenih jedinica interne revizije jer Jedinica interne revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH nije, ni nakon svih propuštenih rokova i više urgencija, dostavila traženi izvještaj, o čemu je upoznata i ministrica civilnih poslova BiH.

2. Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH - CHJ

Obaveza Bosne i Hercegovine na polju interne revizije utvrđena je članom 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine u dijelu pod nazivom „Saradnja u području revizije i finansijske kontrole“ („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08 i 32/12), Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i BiH („Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori“, broj 10/08), Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16), a na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH, broj 113/09 („Službeni glasnik BiH“, broj 44/09), uspostavljena je Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH – CHJ, koja u skladu s navedenim propisima ima obavezu da uspostavi i razvija sistem unutrašnje finansijske kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, a kao poseban segment ovog sistema da uspostavi sistem i strukturu interne revizije u institucijama BiH.

Podršku uvođenju i razvoju javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini pružila je i Evropska unija kroz realizaciju projekata tehničke pomoći finansiranih iz sredstava IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) fondova podrške Bosni i Hercegovini. Do sada su realizirana dva projekta i to: Projekt PIFC (*Public Internal Financial Control*) i Projekt SPFM (*Strengthening Public Financial Management*), dok je u toku realizacija Projekta "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini" (PIFC 3). Projektom PIFC pružena je podrška institucijama BiH u procesu uvođenja i razvoja sistema interne revizije (IR) i sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FUK) zasnovanih na dobrim praksama u državama članicama Evropske unije, kao i na iskustvima iz drugih država koje ispunjavaju obaveze vezane za procese pristupanja članstvu u Evropskoj uniji. Kroz projekt SPFM pružena je podrška unapređenju veze između kreiranja politika i procedura planiranja budžeta, te jačanja sistema javne interne finansijske kontrole. Projekat PIFC 3 oslanja se na prethodna dva projekta i usmjeren je na pružanje podrške reformi upravljanja javnim finansijama u procesu pristupanja Evropskoj uniji, kroz jačanje kapaciteta za provođenje finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

U okviru pomenutih projekata pružena je i tehnička pomoć CHJ kroz Koordinacioni odbor centralnih jedinica za harmonizaciju - KO CJH. Projekt PIFC realiziran je kroz dva segmenta i to: segment interne revizije i segment finansijskog upravljanja i kontrole. Kroz Projekt SPFM pružena je podrška unapređenju sistema FUK-a, te približavanja modela koji se koriste, kao i iskustava zemalja u okruženju, ali i u svijetu, u oblasti certifikacije i kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora. Ovaj projekt okončan je polovinom 2015. godine.

Aktivnosti na realizaciji novog projekta EU "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini" (PIFC 3) počele su u oktobru 2018. godine. Planirano je da se u okviru Projekta izradi okvirni osnovni strateški dokument za sva tri nivoa vlasti za period 2020-2025, kojim će biti definirani ciljevi i područja razvoja PIFC-a na svim nivoima vlasti u BiH. Također, planirano je i da se pruži podrška centralnim harmonizacijskim jedinicama u daljnjem razvoju sistema javnih internih finansijskih kontrola, u skladu s njihovim specifičnim potrebama i prioritetima koji odgovaraju dostignutom nivou razvoja ovog sistema. U oblasti interne revizije na nivou institucija BiH planirano je da se, kroz uvođenje odgovarajućih softverskih rješenja, razvoj interne i eksterne kontrole kvaliteta i usklađivanje postojeće metodologije rada sa izmjenama u Standardima interne revizije, pruži podrška unapređenju efikasnosti i efektivnosti u procesima interne revizije, kao i kvalitetu usluga koje pruža interna revizija.

Kao konkretni rezultati od ovog projekta, u domenu interne revizije, očekuje se izrada:

- okvirne strategije razvoja javne interne finansijske kontrole za period 2020-2025,
- metodologije kontrole kvaliteta interne revizije i odgovarajuće obuke za interne revizore,
- softverskih/aplikativnih rješenja za izvođenje interne revizije i izvještavanje,
- Priručnika za interne revizore (ažuriran) i odgovarajuće obuke za interne revizore.

U toku 2019. godine KO CJH prihvatio je nacrt Okvira za strategiju PIFC-a za period 2020-2025, koji je pripremljen od strane stručnog tima Projekta, a na osnovu kojeg se pripremaju i pojedinačne strategije za svaki nivo vlasti u BiH. Strategija razvoja internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025 u fazi je pribavljanja potrebnih mišljenja kako bi ista bila upućena na usvajanje Vijeću ministara BiH, u skladu s propisanom procedurom.

Okvir PIFC-a (*Public Internal Financial Control*) čine tri stuba koji bi trebali osigurati dovoljno sinergetskih efekata kako bi se osiguralo razumno uvjeravanje da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efektivno, a to su:

- funkcionalno neovisna i decentralizirana interna revizija (IR) - koja ima ulogu da pruži pomoć rukovodiocu institucije vršeći pregled adekvatnosti i efektivnosti internih kontrola i dajući preporuke u cilju unapređenja poslovanja institucije,
- finansijsko upravljanje i kontrola (FUK) – koje je usmjereno na jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrola u instituciji i
- CHJ, kao zasebna jedinica, koja razvija i usmjerava proces PIFC-a.

Svaki od tri nivoa vlasti u BiH je, kroz svoju centralnu harmonizacijsku jedinicu, dokumente koje je KO CJH odobrio, dalje razrađivao i pripremao dokumente, prilagođavajući okvirne dokumente svojim potrebama. Ovakvim koordiniranim pristupom postignuta je unificiranost u pristupu propisima metodološkog tipa iz oblasti interne revizije.

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine. U skladu s nadležnostima definiranim Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, CHJ je do sada realizirala kako slijedi:

- a) Pripremu prijedloga za izmjene Zakona o internoj reviziji u institucijama Bosne i Hercegovine, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;

CHJ je u toku 2012. godine pripremila nacrt Zakona o izmjenama Zakona o internoj reviziji institucija BiH, kojim su stvorene kvalitetne zakonske pretpostavke za uspostavljanje efikasnog i ekonomičnog sistema interne revizije u institucijama BiH. Zakon je, nakon usvajanja, objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj: 32/12.

Ovom dopunom zakonskog rješenja definirano je vršenje funkcije interne revizije u institucijama BiH na način da se osigura efikasnije i racionalnije uspostavljanje jedinica interne revizije, koje će onemogućiti uspostavljanje nepotrebno velikog broja jedinica interne revizije, nego da se s manjim brojem jedinica koje će, u skladu s različitim kriterijima grupisanja i ispunjenosti uslova, omogućiti pokrivenost internom revizijom više organizaciono i resorno srodnih institucija, a što za rezultat ima i značajan materijalni efekat u smislu negomilanja neracionalnog broja izvršilaca i troškova koji bi se tako proizveli. Ovakvom izmjenom omogućeno je i uspostavljanje jedne jedinice interne revizije koja će vršiti internu reviziju u više organizaciono ili resorno srodnih institucija, u skladu s principima definiranim Zakonom.

U izvještajnom periodu CHJ je, u skladu s navedenim odredbama Zakona o internoj reviziji institucija BiH, pripremila novu Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH koja je objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 59/19. Odluka je pripremljena na osnovu analize ispunjenosti definiranih kriterija za uspostavljanje jedinica interne revizije i podataka o godišnjem budžetu i finansijskim planovima institucija, te je istom predviđeno uspostavljanje ukupno 19 jedinica interne revizije koje će pružati usluge interne revizije u 77 institucija BiH.

- b) Pripremu i implementaciju programa obuke i certificiranja internih revizora u institucijama Bosne i Hercegovine, nakon usaglašavanja programa obuke u Koordinacionom odboru CJH; U prethodnom periodu izvršena je obuka osoblja koje radi na poslovima interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole, u institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Federacije BiH, kroz Projekt PIFC i Projekt SPFM koji su finansirani od strane EU. Različiti nivoi obuka pruženi su za različite polaznike iz različitih oblasti.
- CHJ je donijela Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, ("Službeni glasnik BiH", br. 7/15 i 89/18) kojim se definiše način sticanja zvanja i Certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH, te obaveza daljnjeg profesionalnog usavršavanja internih revizora u skladu sa Standardima interne revizije. U skladu s ovim programom, CHJ je donijela Odluku o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 92/15, 56/17 i 65/19) i Uputstvo o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 97/15), kojim su detaljno definirani način i postupak ispunjavanja zahtjeva kontinuirane edukacije.
- U proteklom periodu CHJ je organizirala, u skladu s navedenim Programom, u dva ciklusa obuke za interne revizore u institucijama BiH u svrhu sticanja Certifikata ovlaštenog internog revizora. Obuke se sastoje od teorijske obuke, polaganja pismenog ispita i praktične obuke, koja se odvija kroz provođenje dvije interne revizije u institucijama BiH pod stručnim nadzorom mentora. Do kraja 2019. godine CHJ je certificirala ukupno 30 internih revizora u institucijama BiH koji su do dana izdavanja Certifikata ispunili uslove za sticanje istog, dok je 10 internih revizora u postupku certificiranja i preostalo im je da obave praktičnu obuku, pod nadzorom mentora, kako bi ispunili potrebne uslove za sticanje Certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH.
- U skladu s propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije (KPE) internih revizora u institucijama BiH, CHJ je i u ovom izvještajnom periodu organizirala obuke za interne revizore u institucijama BiH na teme definirane Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH. Obuka CHJ iz oblasti kontrole kvaliteta interne revizije održana je u decembru 2019. godine, dok je konferencija Koordinacionog odbora centralnih jedinica za harmonizaciju održana u junu 2019. godine. Konferenciji su, pored internih revizora iz institucija Bosne i Hercegovine, prisustvovali i interni revizori iz javnog sektora Republike Srpske i Federacije BiH.
- U skladu s navedenim propisima CHJ izdaje, na osnovu dostavljenih zahtjeva, mišljenje o priznavanju obuka koje organiziraju međunarodne i domaće organizacije kao kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, kako je to definirano Programom i Odlukom¹. U 2019. godini CHJ je zaprimila i obradila ukupno 93 zahtjeva jedinica interne revizije za bodovanje obuka kao kontinuirane profesionalne edukacije, na koja su u predviđenom roku izdata mišljenja.
- c) Usvajanje i implementaciju standarda za internu reviziju u institucijama BiH i Kodeksa profesionalne etike za interne revizore, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH; Metodologiju rada interne revizije u institucijama BiH CHJ je objavila u Priručniku za internu reviziju sa standardima interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11) i ista se temelji na okvirnim dokumentima odobrenim od KO CJH.
- U 2017. godini CHJ je pripremila, na osnovu odluke KO CJH, i dostavila na objavu Odluku o usvajanju standarda interne revizije u institucijama BiH kojom se regulira usvajanje, objavljivanje i primjena Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu interne revizije, a koji su stupili na snagu 01.01.2017. godine. Navedena odluka objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 93/17.

¹ Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH i Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH.

Kodeks profesionalne etike za interne revizore u institucijama BiH sastavni je dio metodologije interne revizije i usaglašen je s Međunarodnim okvirom profesionalne prakse interne revizije².

- d) Usvajanje i implementaciju radne metodologije interne revizije, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;

Pored Priručnika, nakon usaglašavanja okvirnih dokumenata na KO CJH, CHJ je za potrebe interne revizije u institucijama BiH pripremila i objavila tekst Povelje interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 82/11 i 30/18) i Kodeks profesionalne etike za interne revizore u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11), kao dio radne metodologije za internu reviziju u institucijama BiH. CHJ je, takođe, objavila i tekst Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 73/12 i 32/18).

Poveljom interne revizije uređuje se opći pristup interne revizije, svrha i cilj, neovisnost, uloga i djelokrug interne revizije, odgovornost rukovodioca jedinice za internu reviziju/internog revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje revizija, te se definira obim aktivnosti interne revizije, izvještavanje i postupci u slučaju identificiranja indikatora prevare.

Etički kodeks je dokument neophodan i prikladan za profesiju interne revizije koja se temelji na povjerenju u objektivno uvjeravanje o adekvatnom upravljanju rizicima, sistemima kontrole i rukovođenju. Etički kodeks definira principe i pravila ponašanja koja su interni revizori obavezni poštovati i pridržavati ih se, što predstavlja temelj za profesionalno pružanje usluga interne revizije.

U cilju stvaranja uslova za provođenje Zakona i podzakonskih akata, CHJ je pripremila i objavila tekst Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije u institucijama BiH, kojim se reguliraju međusobna prava i obaveze jedinice interne revizije koje su navedenim propisima zadužene za vršenje funkcije interne revizije u više institucija i institucije u kojoj ta jedinica pruža uslugu interne revizije.

U izvještajnom periodu CHJ je pripremila i testirala, u saradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i finansije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske³, Priručnik za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH. U pripremi, izradi i testiranju ovog priručnika učestvovali su, pored nizozemskih eksperata i CHJ, i interni revizori iz šest institucija BiH⁴. Odluka o donošenju Priručnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19, dok je Priručnik objavljen na veb stranici CHJ.

- e) Usvajanje i implementaciju Strategije razvoja interne revizije u javnom sektoru nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;

Osnovni strateški dokument, koji je na sveobuhvatan način predstavio novi koncept upravljanja javnim finansijama i aktivnosti za potrebe njegovog razvoja, bila je Strategija za provođenje javne interne kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 110. sjednici, održanoj 30.12.2009. godine.

U toku 2016. godine CHJ je pripremila Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2016 - 2018. godina, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 87. sjednici, održanoj 29.12.2016. godine. Strategija je usaglašena s preporukama SIGMA⁵-e i Generalne direkcije za budžet Evropske komisije i predstavlja drugi po redu strateški dokument u oblasti interne revizije u institucijama BiH.

² *The International Professional Practices Framework* – izdat od Globalnog instituta internih revizora (*The IIA*)

³ Na osnovu bilateralnog sporazuma o saradnji zaključenog između Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske i Ministarstva finansija i trezora BiH.

⁴ Imenovana Radna grupa za izradu Nacrta priručnika za reviziju učinka u institucijama BiH i Tim za vršenje pilot interne revizije učinka – rješenja CHJ MFT BiH o imenovanju od 26.11.2018. i 14.05.2019. godine.

⁵ *Support for Improvement in Governance and Management*, zajednička inicijativa OECD-a i EU.

Izrada trećeg po redu strateškog dokumenta iz oblasti uvođenja i unapređenja sistema javnih internih finansijskih kontrola u BiH realizira se u okviru projekta podrške EU "PIFIC-3". Predviđeno je da se izradi jedan okvirni dokument koji će dati petogodišnju perspektivu razvoja PIFIC-a u javnom sektoru BiH, na osnovu kojeg će biti izrađene pojedinačne strategije za svaki od upravnih nivoa vlasti u BiH u skladu sa specifičnim prioritetima i potrebama. U toku 2019. godine KO CJH prihvatio je nacrt Okvira za strategiju javne interne finansijske kontrole za period 2020-2025, koji je pripremljen od strane stručnog tima Projekta, nakon čega su izrađene i pojedinačne strategije. Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025 je u fazi pribavljanja potrebnih mišljenja, kako bi ista bila dostavljena Savjetu ministara BiH na usvajanje, u skladu sa propisanom procedurom. Polazeći od dostignutog nivoa razvoja sistema javnih internih finansijskih kontrola u institucijama BiH, Strategija određuje konkretne strateške ciljeve i operativne mjere za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole, sistema interne revizije i monitoringa i izvještavanja.

- f) Davanje saglasnosti na pravilnike o sistematizaciji organizacija koje uspostavljaju jedinice interne revizije u dijelu koji se odnosi na internu reviziju;

CHJ je u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH objavila Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/12, 69/17 i 59/19) i Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14) čime su stvoreni svi potrebni uslovi za dostavljanje prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u jedinicama interne revizije na saglasnost CHJ za institucije koje uspostavljaju jedinice interne revizije. Ova aktivnost proizišla je nakon objavljivanja navedenih dokumenata, a koji su rezultat analiza rađenih od strane CHJ i razmatranja materijala i prijedloga dostavljenih od eksperata Projekta PIFIC za izradu optimalne strukture interne revizije u institucijama BiH. Ovim dokumentima definirano je uspostavljanje decentraliziranog modela interne revizije u institucijama BiH, kao i obaveze institucija za uspostavljanje jedinica interne revizije.

CHJ u skladu sa Zakonom o internoj reviziji daje saglasnost na izmjene i dopune pravilnika o unutrašnjoj organizaciji institucija koje su u obavezi da uspostave jedinicu interne revizije u skladu s navedenim propisima. Saglasnost na izmjene pravilnika, zaključno s 31.12.2019. godine, dobilo je jedno javno poduzeće i 17 od ukupno 19 institucija koje su to bile obavezne učiniti. CHJ je u skladu sa svojom zakonskom obavezom razmotrila sve pristigle zahtjeve, te na one koji nisu bili kompletni i usaglašeni s navedenim propisima, dala određene preporuke i sugestije prije konačne saglasnosti.

- g) Koordinaciju rada jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i uspostavljanje veza s državnim i međunarodnim institucijama na području interne revizije;

Trenutno su funkcionalno uspostavljene jedinice interne revizije u 18 institucija, od ukupno 19 koliko prema važećim propisima treba biti uspostavljeno. Od toga, njih 15 je uspostavljeno u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, dok je u 3 institucije interna revizija uspostavljena prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen s relevantnim propisima. CHJ u skladu sa svojom ulogom osigurava ravnopravan pristup metodologiji i primjeni propisa iz oblasti interne revizije svim jedinicama interne revizije, te koordinira rad internih revizora na terenu i izvještava o njihovom radu kroz Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. Podaci o radu jedinica interne revizije i njihovim karakteristikama dati su detaljno u četvrtom dijelu ovog izvještaja.

- h) Davanje saglasnosti na izbor rukovodioca jedinice za internu reviziju i na uspostavljanje Odbora za internu reviziju;

CHJ je objavljivanjem Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/12, 69/17 i 59/19) i Pravilnika o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14) definirala kriterije za izdavanje ovakve vrste saglasnosti. CHJ je, u skladu s važećim propisima kojima se uređuje oblast interne revizije u institucijama BiH, a na osnovu ispunjenosti propisanih uslova, u predviđenom roku dala svoje mišljenje o saglasnosti po pristiglim zahtjevima za imenovanje rukovodioca jedinice interne revizije. CHJ je izdala, zaključno s 31.12.2019. godine, ukupno 14 saglasnosti na izbor rukovodioca jedinice interne revizije.

Očekujemo da će u narednom periodu, nakon primjene odredaba Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH i Pravilnika o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH, kao i raspisivanja konkursa za rukovodioce jedinica interne revizije, biti dostavljeni zahtjevi po ovom osnovu i od ostalih institucija koje su obavezne uspostaviti internu reviziju.

- i) Saradnju s Uredom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u cilju ostvarivanja efikasne i djelotvorne interne i eksterne revizije;

Postoje uslovi za operativnu saradnju između internih i eksternih revizora kroz primjenu INTOSAI standarda⁶ i smjernica (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11), a čiju primjenu sugerira i CHJ internim revizorima kroz Priručnik za internu reviziju u institucijama BiH. Kroz dostavljene godišnje izvještaje jedinica interne revizije CHJ je informirana da se uvažavaju date sugestije kroz poštovanje metodologije, te da postoji operativna saradnja između osoblja interne revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH. Rukovodioci CHJ i Ureda za reviziju institucija BiH održavaju radne sastanke s ciljem unapređenja saradnje.

- j) Nadzor nad implementacijom svih primjenjivih regulativa za internu reviziju od strane jedinica za internu reviziju;

Nadzor nad primjenom regulativa za internu reviziju CHJ osigurava kroz godišnje izvještaje jedinica interne revizije i internih revizora, a koji služe kao temelj za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije. Nadzor se vrši i kroz održavanje sastanaka CHJ s rukovodiocima JIR i internim revizorima, kao i kroz davanje saglasnosti i mišljenja CHJ u vezi s zahtjevima interne revizije, te kroz odobravanja dodataka Priručniku. Također, i interna ocjena kvaliteta rada interne revizije koju provodi rukovodilac JIR, u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije, doprinosi funkciji nadzora na nivou jedinica interne revizije.

U izvještajnom periodu Odsjek za razvoj interne revizije CHJ održao je 10 formalnih sastanaka s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima, kao i više neformalnih savjetodavnih sastanaka, na kojima su razmatrani problemi i nedoumice koje u svom radu imaju interni revizori, te mogućnosti i načini za poboljšanje kvaliteta usluga koje pruža interna revizija, u skladu s propisima u ovoj oblasti i utvrđenom metodologijom rada.

Pored naprijed navedenih aktivnosti, CHJ je u skladu s Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH i Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, a u saradnji s entitetskim CHJ i strukovnim udruženjima: Udruženjem internih revizora u BiH – Sarajevo, Udruženjem internih revizora iz Banjaluke i Akademsko-strukovnim udruženjem internih revizora u BiH, u svrhu izdavanja mišljenja vršila verifikaciju, kroz procjenu i provjeru u skladu s definiranim kriterijima, za svaki od pristiglih zahtjeva za verifikaciju certifikata ovlaštenih internih revizora izdatih od navedenih institucija i udruženja. Zaključno s 31.12.2019. godine CHJ je izdala ukupno 333 mišljenja o prihvatljivosti

⁶ Standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI)

certifikata ovlaštenog internog revizora u smislu kvalificiranosti za obavljanje poslova iz oblasti interne revizije u institucijama BiH. Od ukupnog broja datih mišljenja (333), u izvještajnom periodu data su 44 mišljenja. Podatak o broju verificiranih certifikata govori o postojanju dovoljnog broja kvalificiranih kandidata, kvalificirane konkurencije, za popunu radnih mjesta u jedinicama interne revizije institucija BiH.

3. Osnova za pripremu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine

3.1. Zakonodavni okvir

Uspostavljanje i razvoj savremenog sistema upravljanja javnim rashodima u institucijama BiH predstavlja kompleksan skup aktivnosti koje su institucije BiH provele i provode, počevši od izrade zakonodavnog okvira, organizacionog strukturisanja i pozicioniranja pojedinih segmenata strateškog planiranja, srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja, programiranja, pa do instaliranja i operativnog korištenja niza aplikativnih rješenja koja pomažu ostvarenju postavljenih ciljeva i u konačnom, ostvarenju misije svake od institucija.

Javna interna finansijska kontrola u institucijama BiH obuhvata dio načela *acquis communautaire* koje je uspostavila Evropska unija kao cjelovit sistem internih finansijskih kontrola za dobro upravljanje prihodima, rashodima, sredstvima i obavezama u javnom sektoru, bez obzira na njihov izvor.

EU model PIFC-a razdvaja funkcije i odgovornosti za sistem finansijskog upravljanja i kontrole (eng. *Financial Management and Control*), obuhvatajući *ex ante* (prethodnu), *ongoing* (tekuću) i *ex post* (naknadnu) kontrolu i neovisnu internu reviziju.

Na osnovu međunarodno prihvaćenih standarda i najbolje prakse EU, termin „interna finansijska kontrola u javnom sektoru“ (PIFC – *Public Internal Financial Control*) podrazumijeva cjelokupni, objedinjeni sistem koji uspostavljaju vlade entiteta i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine radi kontroliranja, revizije i izvještavanja o korištenju budžetskih sredstava i sredstava EU. Cilj ovog sistema je da osigura usklađenost zakonodavstva i transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima (državnim fondovima i fondovima Evropske unije), kao i da osigura njihovu kontrolu.

Interna finansijska kontrola u javnom sektoru obuhvata sve mjere za kontrolu državnih prihoda, rashoda, imovine i obaveza. Ona obuhvata također i sve sisteme interne kontrole i sve procedure u javnim institucijama, te pomaže u stvaranju sigurnosti da se javna sredstva namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uloženog.

Interna revizija, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji Institucija BiH, kao i u skladu s definicijom iz usvojenih standarda interne revizije, predstavlja neovisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Zakon o internoj reviziji institucija BiH, u članu 25, propisuje obavezu Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (CHJ) da pripremi godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. CHJ je ovlaštena da na osnovu godišnjih izvještaja primljenih od rukovodilaca jedinica interne revizije pripremi Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije.

Nakon odobrenja ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine izvještaj se, radi upoznavanja s problematikom interne revizije, dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje sažete informacije o broju obavljenih internih revizija, datim preporukama, te o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvještajima o internoj reviziji, a na osnovu izvještaja koje su jedinice za internu reviziju dostavile CHJ.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije u institucijama BiH sačinjen je u formatu koji je pripremila CHJ.

CHJ je za potrebe interne revizije u institucijama BiH sačinila i objavila metodološke dokumente, koji su neophodni za kvalitetan rad i razvoj funkcije interne revizije u institucijama BiH. Ovi dokumenti uvažavaju okvime dokumente usvojene na Koordinacionom odboru centralnih jedinica za harmonizaciju (KO CJH).

3.2. Metodologija rada interne revizije u institucijama BiH

Metodologiju za funkcioniranje interne revizije u institucijama BiH čine:

- Etički kodeks / Kodeks profesionalne etike internih revizora (*"Službeni glasnik BiH", broj 82/11*) sadrži načela i pravila kojih su se dužni pridržavati interni revizori kako bi u obavljanju svojih zadataka bili neovisni, objektivni i poštteni. Pored toga, interni revizori moraju se neprestano usavršavati s ciljem unapređenja kvaliteta rada.
- Povelja interne revizije (*"Službeni glasnik BiH", broj 30/18*) uređuje opći pristup interne revizije, svrhu i cilj, nezavisnost, ulogu i djelokrug interne revizije, odgovornost rukovodioca jedinice za internu reviziju/internog revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje revizije, te definira obim aktivnosti interne revizije, izvještavanje i postupke u slučaju identificiranja indikatora prevare.
- Priručnik za internu reviziju (*"Službeni glasnik BiH", broj 82/11*) definira metodologiju rada i obavljanja interne revizije u institucijama/budžetskim korisnicima koji se finansiraju iz budžetskih sredstava institucija BiH, a u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH. Priručnik pomaže u usvajanju stručne terminologije, razumijevanju i prihvatanju revizorskih tehnika koje će u svom radu primjenjivati interni revizori u institucijama BiH. Priručnik je prilagođen praksi javnog sektora. Priručnik je urađen u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije i u skladu sa stečenim iskustvima u okviru Projekta PIFC.
- Priručnik za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH (Odluka o donošenju Priručnika objavljena u *"Službenom glasniku BiH", broj 81/19*) pruža smjernice i objašnjenja kojim se olakšava razumijevanje principa i pravila revizorskih procedura, koje se primjenjuju u procesu revizije učinka. Priručnik je izrađen u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, metodologijom rada za interne revizore u institucijama BiH, te primjerima dobre prakse zemalja Evropske unije i stečenim iskustvom internih revizora u toku rada⁷.
- Standarde interne revizije u institucijama BiH CHJ je objavila Odlukom o usvajanju standarda interne revizije u institucijama BiH (*"Službeni glasnik BiH", broj 93/17*). Ovom odlukom je

⁷ Priručnik je CHJ izradila u saradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i finansije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske i internim revizorima iz institucija BiH, članovima radnih grupa.

definirano, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, da se interna revizija u institucijama Bosne i Hercegovine provodi u skladu s Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije objavljenim od strane *The Institute of Internal Auditors*, a čiju primjenu je odobrio Koordinacioni odbor CJH, svojom Odlukom broj: KO-12/17 od 06.12.2017. godine. Standardi predstavljaju skup na principima zasnovanih zahtjeva za profesionalno vršenje interne revizije i procjenu efektivnosti učinka interne revizije, kojih su obavezni pridržavati se interni revizori u institucijama BiH, kako je to definirano Zakonom o internoj reviziji.

Pored objavljenih Standarda interne revizije, interni revizori u svom radu koriste i druge propise (pravilnike, procedure, smjernice i sl.), ali i druge standarde i smjernice koji su primjenjivi za rad internih revizora, kao što su INTOSAI standardi (ISSAI) i smjernice (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11).

Pored ovih dokumenata, objavljeni su i sljedeći dokumenti značajni za vršenje funkcije interne revizije u institucijama BiH:

- Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Zakon o izmjenama Zakona o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, objavljeni u "Službenom glasniku BiH", br. 27/08 i 32/12,
- Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 49/12, 69/17 i 59/19,
- Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 81/12 i 99/14,
- Sporazum o vršenju funkcije interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 73/12 i 32/18,
- Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 7/15 i 89/18,
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 92/15, 56/17 i 65/19 i
- Uputstvo o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 97/15.

Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH, definirane su institucije koje trebaju uspostaviti jedinice interne revizije, kao i način i rokovi za uspostavljanje funkcije interne revizije u institucijama BiH. Predmetnom odlukom predviđeno je uspostavljanje ukupno 19 jedinica interne revizije, koje bi vršile funkciju interne revizije u ukupno 77 institucija BiH.

Zaključno s 31.12.2019. godine ukupno 17 institucija, od predviđenih 19, ispunile su svoju obavezu dostavivši prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, CHJ na saglasnost. U narednom periodu očekuje se da i Sud Bosne i Hercegovine i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine – BHANSA usklade svoj pravilnik i kadrovski popune jedinicu interne revizije kako bi se ispunili neophodni preduslovi za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije u skladu s relevantnim propisima.

Podsjećamo da je uvođenje sistema interne revizije obaveza Bosne i Hercegovine, koja je utvrđena Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službeni glasnik BiH", broj 10/08).

Vijeće ministara BiH je, na svojoj 173. sjednici, koja je održana 10.06.2019. godine, prilikom upoznavanja s Godišnjim konsolidiranim izvještajem interne revizije za 2018. godinu, donijelo zaključke kojima je zadužilo Ministarstvo finansija i trezora BiH da, u ime Vijeća ministara BiH, zaduži institucije Bosne i Hercegovine u okviru kojih je propisana obaveza uspostavljanja jedinica interne revizije da, zajedno sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2019. godini, te da, u okviru svojih nadležnosti, onemogući nenamjensko trošenje budžetskih sredstava odobrenih za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije. Rukovodioci jedinica interne revizije i interni revizori zaduženi su da se u potpunosti pridržavaju metodologije i uputstava CHJ i da o tome pravovremeno izvještavaju CHJ. CHJ je zadužena da kroz realizaciju projekta "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini" osigura aplikativna softverska rješenja koja omogućavaju planiranje, vršenje i izvještavanje o procesima interne revizije zasnovana na najboljim praksama revizije, kako bi se stvorili uslovi za uvođenje i unapređenje sveobuhvatne kontrole kvaliteta funkcije interne revizije u institucijama BiH. Zaključci Vijeća ministara BiH i njihova realizacija obrađeni su u posebnoj dijelu ovog izvještaja (dio 6).

4. Konsolidirani izvještaj o internoj reviziji po godišnjim izvještajima JIR za 2019. godinu

CHJ je na osnovu godišnjih izvještaja jedinica interne revizije pripremila Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje informacije o aktivnostima CHJ, zakonodavnom okviru interne revizije u institucijama BiH, jedinicama interne revizije u institucijama BiH s pregledom institucija iz njihove nadležnosti, izvještajima interne revizije, o planovima jedinica interne revizije, revidiranim oblastima, datim preporukama interne revizije, stepenu realizacije preporuka, te poštivanju standarda i metodologije rada od strane jedinica interne revizije. Također, u izvještaju je dat i pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije, kao i informacije o Strategiji razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2016-2018 i Operativnom godišnjem akcionom planu za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu, te poduzetim aktivnostima na realizaciji Zaključaka Vijeća ministara BiH od strane jedinica interne revizije i institucija BiH.

Interna revizija predstavlja nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

4.1. Jedinice interne revizije institucija BiH – pregled uspostavljanja

Interna revizija u institucijama BiH je, zaključno s 31.12.2019. godine, funkcionalno i kadrovski uspostavljena ili u postupku uspostavljanja, u skladu s važećim propisima, u 18 od 19 institucija BiH koje su predviđene da uspostave internu reviziju.

U narednom tabelarnom pregledu ove institucije su svrstane u četiri grupe, u zavisnosti od nivoa funkcionalne i kadrovske uspostavljenosti interne revizije na način kako je to definirano Zakonom o internoj reviziji u institucijama BiH, Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH.

Tabela 1.

I)	Institucije u kojima je JIR funkcionalno i kadrovski u potpunosti uspostavljena u skladu s propisima iz oblasti interne revizije	
1.	Parlamentarna skupština BiH	
2.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	
3.	Ministarstvo odbrane BiH	
4.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	
5.	Granična policija BiH	
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu	
7.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	
8.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	
9.	Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	
II)	Institucije u kojima je JIR uspostavljena u skladu s propisima iz oblasti IR, ali nije kadrovski u potpunosti popunjena	
10.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjena 1 od predviđene 2 pozicije)
11.	Ministarstvo pravde BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjene 2 od predviđene 3 pozicije)
12.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjene 2 od predviđene 3 pozicije)
13.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjene 2 od predviđene 3 pozicije)
14.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR ⁸ . Konkursna procedura za popunjavanje pozicije rukovodioca JIR ⁹ pokrenuta u februaru 2019. ali ista nije okončana ¹⁰ .
15.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjena pozicija internog revizora, ali ne i rukovodioca JIR)
III)	Institucije u kojima interna revizija nije uspostavljena u skladu s relevantnim propisima	
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	Obrazloženje: Popunjena pozicija internog revizora ¹¹ prema važećem Pravilniku o un. org, koji nije usklađen s propisima oblasti IR. U toku su izmjene Pravilnika.
17.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Obrazloženje: Popunjena pozicija internog revizora prema važećem Pravilniku o un. org, koji nije usklađen s propisima iz oblasti IR. U toku su izmjene Pravilnika ¹² .
18.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	Obrazloženje: Popunjena pozicija internog revizora prema važećem Pravilniku o un. org, koji nije usklađen s propisima

⁸ Vijeće ministara BiH usvojilo je, na 156. sjednici održanoj 05.11.2018. g, novi Pravilnik MVP BiH koji je usklađen s propisima iz oblasti IR i koji je u primjeni u MVP-u od 08.11.2018. godine.

⁹ Odlukom ministra vanjskih poslova BiH imenovan (od 01.02.2019) v.d. rukovodilac JIR do popune ovog radnog mjesta.

¹⁰ Do perioda izrade Godišnjeg izvještaja JIR MVP BiH (14.02.2020).

¹¹ U novembru 2018. godine popunjena pozicija internog revizora u Ministarstvu sigurnosti BiH, u skladu s Pravilnikom o un. org. MB BiH koji nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije.

¹² Prijedlog pravilnika o un.org. DKPT BiH, koji je u dijelu koji se odnosi na internu reviziju usklađen s propisima iz oblasti IR, u fazi je pribavljanja mišljenja neophodnih za dostavljanje Vijeću ministara BiH na usvajanje.

		iz oblasti IR.
IV)	Institucije u kojima nije uspostavljena jedinica interne revizije	
19.	Sud Bosne i Hercegovine	Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/19) Sud BiH je obavezan uspostaviti JIR. ¹³

Iz prethodne tabele vidimo da je zaključno s 31.12.2019. godine interna revizija u potpunosti uspostavljena, u skladu sa važećim propisima, u devet institucija i to: Parlamentarnoj skupštini BiH, Ministarstvu finansija i trezora BiH, Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, Graničnoj policiji BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, Upravi za indirektno oporezivanje BiH i Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka.

Šest institucija uspostavile su jedinicu interne revizije u skladu s važećim propisima, ali nisu kadrovski u potpunosti popunile jedinice osobljem interne revizije, a to su: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica BiH, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH¹⁴ i Služba za zajedničke poslove institucija BiH. Napominjemo da je Služba za zajedničke poslove institucija BiH jedina od institucija koje su u prethodnom periodu uspostavile jedinicu interne revizije u skladu s važećim propisima, a koja nema rukovodioca jedinice interne revizije, što onemogućava dosljedno poštivanje Zakona o internoj reviziji i Standarda interne revizije u toku vršenja funkcije interne revizije u ovoj jedinici.

Iz prethodne tabele uočava se, također, da su tri institucije uspostavile internu reviziju na osnovu važećeg pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije, a to su: Ministarstvo sigurnosti BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA. Ministarstvo sigurnosti BiH je u fazi usvajanja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, koji je u dijelu koji se odnosi na internu reviziju usklađen sa relevantnim propisima, a Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH je u fazi pribavljanja potrebnih mišljenja za izmjenu pravilnika.

CHJ vodi Registar Jedinica interne revizije i Registar rukovodilaca jedinica interne revizije i internih revizora. Na osnovu podataka evidentiranih u navedenim registrima, na poslovima interne revizije u 18 jedinica interne revizije institucija BiH, koliko ih je uspostavljeno na dan 31.12.2019. godine, zaposleno je ukupno 36 internih revizora.

Potrebno je naglasiti da, od ukupno uspostavljenog broja jedinica interne revizije (18), njih svega devet je u potpunosti i uspostavljeno i kadrovski popunjeno u skladu s relevantnim propisima, što u procentima iznosi 50% od ukupnog broja uspostavljenih jedinica.

U izvještajnom periodu nije bilo promjene u broju uspostavljenih jedinica interne revizije, dok je došlo do manjeg povećanja broja internih revizora i to za jednog internog revizora. Prema podacima iz registara koje vodi CHJ, broj internih revizora je sa 35 povećan na 36 internih revizora u 18 jedinica interne revizije, koliko ih ima zaposleno u institucijama BiH na dan 31.12.2019. godine.

¹³ Sud BiH je obavijestio CHJ, akt od 13.02.2020, da će izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Suda BiH biti formirana JIR u ovoj instituciji i da su u budžetu Suda za 2020. godinu planirana sredstva za zapošljavanje osoblja u JIR.

¹⁴ U februaru 2019. pokrenuta procedura za popunu pozicije rukovodioca JIR, ali ista nije okončana do perioda izrade GI IR MVP (februar 2020). Odlukom ministra vanjskih poslova BiH imenovan v.d. rukovodilac JIR od 01.02.2019. godine do popune ovog radnog mjesta.

4.2. Nadležnost jedinica za internu reviziju

Nadležnost svake od 19 jedinica interne revizije institucija BiH, koliko ukupno treba biti uspostavljeno u institucijama BiH, definirana je Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH.

Od 18 uspostavljenih jedinica interne revizije institucija BiH, a koje su navedene u Tabeli 1, deset jedinica interne revizije vrši funkciju interne revizije samo u jednoj, matičnoj instituciji. To su jedinice interne revizije u: Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu vanjskih poslova BiH, Upravi za indirektno oporezivanje BiH, Graničnoj policiji BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH, Službi za zajedničke poslove institucija BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH.

Preostalih osam jedinica interne revizije funkciju interne revizije vrše za više institucija u skladu s Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH.

U skladu s tim, *Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u Parlamentarnoj skupštini BiH, Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi po javnim nabavkama, Centralnoj izbornoj komisiji BiH, Instituciji ombudsmana za ljudska prava BiH i Službenom listu BiH.

Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da vrši funkciju interne revizije. U izvještajnom periodu ova jedinica je, u skladu s usvojenim planovima, vršila reviziju u Parlamentarnoj skupštini BiH, Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi po javnim nabavkama, Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Instituciji ombudsmana za ljudska prava. Podaci o obavljenim revizijama prikazani su u tabelama br. 2, 3 i 4.

Centralna jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija i trezora BiH vrši funkciju interne revizije u: Ministarstvu finansija i trezora BiH, Predsjedništvu BiH, Agenciji za državnu službu BiH, Agenciji za javne nabavke BiH, Agenciji za osiguranje u BiH, Agenciji za statistiku BiH, Arhivu BiH, Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH, Direkciji za evropske integracije, Direkciji za ekonomsko planiranje BiH, Uredu koordinatora za reformu javne uprave, Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari, Odboru državne službe za žalbe, Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH.

Do sada su sve od navedenih institucija, osim Predsjedništva BiH, potpisale Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa Centralnom jedinicom za internu reviziju MFT BiH.

U izvještajnom periodu ova jedinica interne revizije vršila je, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, internu reviziju u svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije i s kojima ima potpisan Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije. Detalji o obavljenim internim revizijama prikazani su u tabelarnim pregledima (tabela br. 2, 3. i 4).

Jedinica interne revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, Agenciji za poštanski saobraćaj BiH, Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH, Regulatornoj agenciji za komunikacije i Regulatornom odboru željeznica BiH. Jedinica interne revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama iz svoje nadležnosti.

U izvještajnom periodu ova jedinica obavljala je internu reviziju u sljedećim institucijama iz svoje nadležnosti: Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, Agenciji za poštanski saobraćaj BiH, Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH i Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH.

Jedinica interne revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH.

Jedinica interne revizije pri Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama iz svoje nadležnosti.

U izvještajnom periodu ova jedinica obavljala je internu reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH, što je detaljno prikazano u tabelama br. 2, 3 i 4.

Jedinica interne revizije Ministarstva pravde BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu pravde BiH, Pravobranilaštvu BiH, Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH i Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Ova jedinica interne revizije potpisala je Povelju interne revizije u matičnoj instituciji, Ministarstvu pravde BiH, dok je s Pravobranilaštvom BiH i Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH potpisala Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije. Planirano je da se nakon izbora i imenovanja upravnika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH i s ovom institucijom popišu navedeni dokumenti, kako bi se stvorili uslovi za vršenje interne revizije¹⁵.

U izvještajnom periodu ova jedinica je obavljala internu reviziju, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planovima, u Pravobranilaštvu BiH i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, što je detaljno prikazano u tabelarnim pregledima (tabela br. 2, 3. i 4).

Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu civilnih poslova BiH, Agenciji za antidoping kontrolu BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH, Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH, Agenciji za rad i zapošljavanje u BiH, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH, Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Centru za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i Centru za uklanjanje mina u BiH - BHMACH.

Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije.

Za izvještajni period (2019. godinu) CHJ ne raspolaže podatkom da li je ova jedinica vršila reviziju i, ako jeste, u kojim institucijama jer nije dostavljen Godišnji izvještaj jedinice interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH za 2019. godinu¹⁶.

Jedinica interne revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Agenciji za sigurnost hrane BiH, Agenciji za nadzor nad tržištem BiH, Agenciji za promociju stranih ulaganja u BiH, Institutu za akreditiranje BiH, Institutu za intelektualno vlasništvo BiH, Institutu za metrologiju BiH, Institutu za standardizaciju BiH, Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača BiH, Uredu za veterinarstvo BiH, Uredu za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Komisiji za

¹⁵ Imenovan v.d. upravnika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH

¹⁶ CHJ MFT BiH je obavijestila (akt od 11.12.2019) sve jedinice interne revizije u institucijama BiH o zakonskoj obavezi sačinjavanja i dostavljanja Godišnjeg izvještaja IR. Kako JIR MCP BiH nije dostavila Izvještaj u predviđenom roku, CHJ je uputila urgenciju ovoj jedinici za dostavljanje Izvještaja (akt od 28.02.2020). Međutim, kako ni nakon upućene urgencije nije dostavljen izvještaj, CHJ je uputila dopis/urgenciju ministrici civilnih poslova BiH (akt od 10.03.2020).

koncesije BiH, Konkurencijskom vijeću BiH, Upravi BiH za zaštitu zdravlja bilja, Vijeću za državnu pomoć BiH i Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju.

Jedinica interne revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije.

U izvještajnom periodu ova jedinica vršila je reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima Jedinice, u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Agenciji za sigurnost hrane BiH, što je detaljno prikazano u tabelama br. 2, 3 i 4.

Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u: Ministarstvu sigurnosti BiH, Agenciji za policijsku podršku, Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja, Agenciji za školovanje i stručno osposobljavanje kadrova i Službi za poslove sa strancima BiH.

Interna revizija Ministarstva sigurnosti BiH uspostavljena je u novembru 2018. godine i u toku izvještajnog perioda pripremila je, na osnovu izvršene procjene rizika, Strateški plan rada interne revizije u Ministarstvu sigurnosti BiH za period 2019-2021 i pripadajući Godišnji plan.

Svaka od 18 jedinica interne revizije u institucijama BiH, koliko ih je ukupno uspostavljeno, imala je obavezu da, u skladu s čl. 15. i 19. Zakona o internoj reviziji institucija BiH, dostavi godišnji izvještaj koji je osnov za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije u institucijama BiH.

Godišnji izvještaj interne revizije za 2019. godinu dostavile su sve jedinice interne revizije u institucijama BiH, osim Jedinice interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH¹⁷. Na osnovu podataka dostavljenih u godišnjim izvještajima jedinica interne revizije, 17¹⁸ jedinica interne revizije je u izvještajnom periodu vršilo internu reviziju u 37 institucija BiH. Detalji o izvršenim revizijama u ovih 37 institucija dati su u tabelama br. 2, 3 i 4.

4.3. Izvještaji jedinica interne revizije institucija BiH

Sve jedinice interne revizije¹⁹, osim Jedinice interne revizije Ministarstva vanjskih poslova BiH²⁰ i Jedinice interne revizije Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH²¹, su u skladu sa zakonskim obavezama sačinile strateške (trogodišnje) planove interne revizije, u skladu sa procjenom rizika, i na osnovu njih odgovarajuće godišnje planove. Planove jedinica interne revizije odobrili su rukovodioci institucija u svim institucijama u kojima su jedinice, u skladu s raspoloživim resursima, planirale da vrše reviziju u izvještajnom periodu, osim u Ministarstvu pravde BiH²².

Za izvještajni period su sve jedinice interne revizije koje vrše funkciju interne revizije u više institucija, izuzev Jedinice interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH, sačinile i konsolidirane strateške i godišnje planove rada jedinica koji omogućuju adekvatno planiranje revizorskih angažmana, kao i praćenje provođenja planiranih aktivnosti u institucijama iz nadležnosti ovih jedinica.

Jedinice interne revizije su pripremile i donijele odgovarajuće povelje interne revizije.

¹⁷ JIR MCP BiH nije dostavila Izvještaj ni u predviđenom roku (akt CHJ od 11.12.2019), niti naknadno (urgencija CHJ za dostavljanje Godišnjeg izvještaja, akt od 28.02.2020).

¹⁸ Nije uključena JIR MCP BiH jer nije dostavila svoj Godišnji izvještaj, te stoga ne raspoložemo podatkom da li je vršena revizija i, ako jeste, u kojim institucijama.

¹⁹ Ne raspoložemo podatkom za JIR MCP BiH jer ova Jedinica nije dostavila Godišnji izvještaj za 2019. godinu s pripadajućim prilogima CHJ.

²⁰ Nije vršila funkciju interne revizije u 2019. godini.

²¹ Strateški i Godišnji plan za 2019. godinu nisu sačinjeni usljed premalo vremena za izradu procjene rizika i utvrđivanja prioriteta područja revidiranja. Pozicija rukovodioca JIR popunjena u junu 2019. godine.

²² Strateški plan za period 2019-2021 i Godišnji plan za 2019. godinu JIR u Ministarstvu pravde BiH nije potpisan od strane ministra.

U svojim godišnjim izvještajima jedinice interne revizije navele su da su se interni revizori u svom radu pridržavali odredaba Etičkog kodeksa internih revizora, Povelje interne revizije, Priručnika za internu reviziju i Standarda interne revizije u institucijama BiH, kao i drugih propisa kojima se uređuje oblast interne revizije u institucijama BiH. Također, u svojim godišnjim izvještajima jedinice interne revizije navele su i da su izvještaji interne revizije rađeni u skladu s metodologijom definiranom u Priručniku za internu reviziju i drugim propisima objavljenim i odobrenim od strane CHJ.

U narednoj tabeli dat je pregled jedinica interne revizije i institucija u kojima je u izvještajnom periodu vršena interna revizija, zajedno sa podacima o potpisanim Poveljama interne revizije²³ i planovima interne revizije, kao i planiranim i realiziranim internim revizijama.

Tabela 2.

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR (GP IR)	Planiran broj redovnih ²⁴ i naknadnih ²⁵ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ²⁶ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	Podaci navedeni 1.1-1.6.			9	9	4	5	1	100%
1.1.	Parlamentarna skupština BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	1	100%
1.2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	DA	DA	DA	1	1	-	1	-	100%
1.3.	Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
1.4.	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama u BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
1.5.	Centralna izborna komisija BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%

²³ Podaci o svim institucijama koje su potpisale Povelju IR, kao i institucija koje je nisu potpisale, navedeni su u tački 4.2. Izvještaja, a u Tabeli 2. navedeni podaci samo za institucije u kojima je vršena revizija u 2019. godini.

²⁴ Pod redovnim internim revizijama podrazumijeva se pružanje usluga uvjeravanja, što uključuje objektivni pregled i ocjenu dokaza od strane internog revizora radi osiguranja mišljenja ili zaključaka o predmetu revizije, a koje su planirane strateškim i godišnjim planovima interne revizije odobrenim od rukovodioca institucije.

²⁵ Naknadne revizije se provode, u skladu s relevantnim propisima i odobrenim planovima IR, u određenom periodu nakon izvršene redovne revizije u svrhu utvrđivanja da li su realizirane preporuke date u izvještajima IR.

²⁶ Revizije pokrenute na zahtjev rukovodioca institucija.

Tabela 2.

R. br.	JIR / Institucije koje su bile predmet reviziranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR (GP IR)	Planiran broj redovnih ²⁴ i naknadnih ²⁵ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj ad hoc ²⁶ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.6.	Institucija ombudsmana za ljudska prava	DA	DA	DA	1	1	-	1	-	100%
2.	Centralna jedinica za internu reviziju MFT BiH (CJIR)	Podaci navedeni 2.1-2.14.			11 ²⁷	10 ²⁸	1 ²⁹	9 ³⁰	-	91%
2.1.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	DA	DA	DA	5	4*	-*	4	-	*
2.2.	Agencija za državnu službu BiH	DA	DA	DA	2	1*	1*	-	-	*
2.3.	Agencija za statistiku BiH	DA	DA	DA	3	2*	1*	1	-	*
2.4.	Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH	DA	DA	DA	2	1*	1*	-	-	*
2.5.	Ured koordinatora za reformu javne uprave	DA	DA	DA	2	1*	1*	-	-	*
2.6.	Agencija za javne nabavke BiH	DA	DA	DA	2	1*	-*	1	-	*
2.7.	Agencija za osiguranje u BiH	DA	DA	DA	2	1*	-*	1	-	*
2.8.	Arhiv BiH	DA	DA	DA	2	1*	-*	1	-	*
2.9.	Genaralni sekretarijat Vijeća ministara BiH	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*
2.10.	Direkcija za evropske integracije	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*
2.11.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*
2.12.	Memorijalni centar Srebrenica - Potočari	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*
2.13.	Odbor državne službe za žalbe	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*
2.14.	Centralna harmonizacijska jedinica MFT BiH	DA	DA	DA	1	-*	-*	-	-	*

²⁷ Jedinica interne revizije planirala je u 2019. godini provesti redovnu internu reviziju dva procesa/sistema od kojih se jedan provodi u 4 institucije, a drugi u svih 14 institucija iz nadležnosti ove JIR. Pored ovih, planirano je provođenje i 9 naknadnih revizija.

²⁸ JIR je provela 9 naknadnih revizija i jednu redovnu internu reviziju istog procesa u 4 institucije. Druga interna revizija koju je JIR provodila istovremeno u svih 14 institucija iz svoje nadležnosti nije okončana zbog nemogućnosti dostavljanja jednog revizorskog izvještaja za više korisnika (rukovodioca institucija).

²⁹ Provedena 1 redovna revizija istog procesa/sistema u 4 institucije.

³⁰ U ovaj broj uključena je i naknadna revizija kojom je izvršeno praćenje provođenja preporuka iz revizije istog procesa koja je istovremeno provedena u ADS, Agenciji za statistiku, Uredu za zakonodavstvo i PARCO.

Tabela 2.

R. br.	JIR / Institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR (GP IR)	Planiran broj redovnih ²⁴ i naknadnih ²⁵ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj ad hoc ²⁶ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Napomena: JIR MFT BiH počela je reviziju istog procesa u 14 institucija ali ista nije okončana zbog nemogućnosti dostavljanja jednog izvještaja za više korisnika (rukovodioca institucija) – Obilježeno *										
3.	JIR Ministarstva odbrane BiH	DA	DA	DA	18	18	9	9	-	100%
4.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa	Podaci navedeni 4.1-4.4.			10	10	4	6	-	100%
4.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
4.2.	Agencija za poštanski saobraćaj BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
4.3.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
4.4.	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%
5.	JIR Granične policije BiH	DA	DA	DA	6	6	3	3	1	100%
6.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA	DA	DA	DA	4	4	1	3	-	100%
7.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH	DA	DA	DA	5	5	3	2	-	100%
8.	JIR Uprave za indirektno oporezivanje BiH	DA	DA	DA	6	6	4	2	1	100%
9.	JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	DA	NE ³¹	NE	-	2 ³²	-	2	1	-
10.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	Podaci navedeni 10.1-10.3.			6	6	3	3	-	100%
10.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
10.2.	Fond za povratak BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
10.3.	Institut za nestale osobe BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
11.	JIR Ministarstva pravde BiH	Podaci navedeni 11.1-11.2.			5	5	2	3	-	100%
11.1.	Pravobranilaštvo BiH	DA	DA	DA	2	2	1	1	-	100%
11.2.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	DA	DA	DA	3	3	1	2	-	100%

³¹ Strateški i godišnji plan za 2019. godinu nisu sačinjeni zbog premalo vremena za izradu procjene rizika i utvrđivanje prioriteta područja revidiranja. Pozicija rukovodioca JIR IDDEEA popunjena u junu 2019. godine.

³² Naknadne revizije provedene su u skladu sa zakonskom odredbom o obaveznoj provedenja naknadne revizije po isteku određenog perioda i na osnovu odobrenog Strateškog plana IR za 2018-2020.

Tabela 2.

R. br.	JIR / Institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR (GP IR)	Planiran broj redovnih ²⁴ i naknadnih ²⁵ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ²⁶ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
12.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	DA ³³	Nije dostupan podatak jer nije dostavljen Godišnji izvještaj JIR MCP BiH							
13.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Podaci navedeni 13.1-13.2.			2	2	2	-	-	100%
13.1.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%
13.2.	Agencija za sigurnost hrane BiH	DA	DA	DA	1	1	1	-	-	100%
14.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	DA	NE	NE	-	-	-	-	-	-
15.	JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	DA	DA	DA	8	8	3	5	1	100%
16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	DA	DA	DA	- ³⁴	-	-	-	-	-
17.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela	DA	DA	DA	3	3	2	1	-	100%
18.	IR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	DA	DA	DA	3	3	3	-	-	100%
UKUPNO u 2019. godini							44	53	5	-
							Realizirane ukupno 102 revizije			-
UKUPNO u 2018. godini							73	47	5	-
							Realizirano ukupno 125 revizija			-

Iz prethodne tabele uočava se da je u 2019. godini 17³⁵ jedinica interne revizije, koliko ih je ukupno dostavilo godišnji izvještaj o radu interne revizije za izvještajni period, sačinilo ukupno 102 revizorska izvještaja. Od ovog broja ukupno 49 izvještaja se odnosi na revizije u kojima su revizori dali stručno revizorsko mišljenje o revidiranim područjima (44 redovne revizije i 5 *ad hoc* revizija), dok se nešto više od polovine revizorskih izvještaja (53) odnosi na naknadne preglede kroz koje je praćena primjena preporuka datih u ranijim izvještajima.

³³ JIR MCP BiH potpisala je Povelju interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije (Podaci raspoloživi iz evidencije CHJ).

³⁴ IR Ministarstva sigurnosti BiH je uspostavljena u novembru 2018. i za 2019. godinu je planirano upoznavanje s procesima i utvrđivanje područja revidiranja, na osnovu izvršene procjene rizika.

³⁵ Nije uključena JIR MCP BiH koja nije dostavila Godišnji izvještaj interne revizije za 2019. god.

U svrhu praćenja učinka i efikasnosti jedinica interne revizije u ovoj tabeli navedeni su i podaci o broju ukupno provedenih revizija iz prethodnog godišnjeg konsolidiranog izvještaja koji je sačinila CHJ. Uočava se da je u 2018. godini 17³⁶ jedinica interne revizije, koliko ih je ukupno vršilo internu reviziju u izvještajnom periodu, sačinilo ukupno 125 revizorskih izvještaja, od kojih je ukupno 78 izvještaja u kojima je na osnovu revizorskih nalaza dato mišljenje o revidiranim područjima (73 redovne revizije i 5 *ad hoc* revizija). Preostalih 47 izvještaja odnosi se na naknadne revizije u kojima je utvrđen stepen realizacije preporuka datih u ranijim izvještajima.

U budućem periodu bit će potrebno analizirati razloge koji su doveli do pada broja obavljenih revizija.

Podaci o broju provedenih revizija i datih preporuka pojedinačno za svaku jedinicu interne revizije dati su u tabeli 7, dok su podaci o prosječnom broju izvršenih revizija i datih preporuka po jedinici interne revizije i internom revizoru za prethodne dvije godine dati u obrazloženju tabelarnog pregleda br. 7.

CHJ vodi registar Povelja interne revizije u kojem su evidentirane, zaključno s 31.12.2019. godine, ukupno 73 Povelje, što pokazuje da je 18 jedinica interne revizije potpisalo, u skladu s relevantnim propisima, sa 73 institucije BiH dokument kojim su rukovodioci ovih institucija upoznati s načinom rada interne revizije, zadacima i ovlaštenjima internih revizora.

Podaci po institucijama o broju sačinjenih izvještaja interne revizije i datih preporuka, te područjima revidiranja u izvještajnom periodu, s podacima o broju internih revizora u nadležnoj jedinici interne revizije, dati su u sljedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 3.

R. br.	Naziv Institucije – nadležna JIR	Broj osoba – IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
1.1	Parlamentarna skupština BiH – JIR PS BiH	2	3 (1 redovna, 1 naknadna i 1 <i>ad hoc</i> revizija)	21 preporuka	- Upravljanje IT sistemom, - Proces upravljanja popisom stalnih sredstava i - Naknadna revizija
1.2	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH – JIR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija
1.3	Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH – JIR PS BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	3 preporuke	- Nadgledanje provođenja Zakona o zaštiti ličnih podataka i - Naknadna revizija
1.4	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama – JIR PS BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	1 preporuka	- Svrnjenje naplata i povrat potraživanja i - Naknadna revizija
1.5	Centralna izborna komisija BiH – JIR PS BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Planiranje i izvršenje budžeta

³⁶ Nije uključena JIR Ministarstva sigurnosti BiH jer je uspostavljena u novembru 2018. godine.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
1.6.	Institucija ombudsmana za ljudska prava – JIR PS BiH	4	1 naknadna revizije	-	- Naknadna revizija
2.1.	Ministarstvo finansija i trezora BiH – CJIR MFT BiH		4 naknadne revizije	-	- Naknadna revizija
2.2.	Agencija za državnu službu BiH – CJIR MFT BiH		2 (1* redovna i 1 naknadna)	6 Preporuka	- Zajednički okvir za samoprocjenu (* revizija provedena istovremeno u 4 institucije)
2.3.	Agencija za statistiku BiH – CJIR MFT BiH		2 (1* redovna i 2 naknadne revizije)	1 Preporuka	- Zajednički okvir za samoprocjenu (* revizija provedena istovremeno u 4 institucije) - Naknadna revizija
2.4.	Ured za zakonodavstvo VM BiH – CJIR MFT BiH		2 (1* redovna revizija i 1 naknadna)	3 Preporuke	- Zajednički okvir za samoprocjenu * revizija provedena istovremeno u 4 institucije) - Naknadna revizija
2.5.	Ured koordinatora za reformu javne uprave – CJIR MFT BiH		2 (1* redovna revizija i 1 naknadna)	6 Preporuka	- Zajednički okvir za samoprocjenu (* revizija provedena istovremeno u 4 institucije) - Naknadna revizija
2.6.	Agencija za javne nabavke – CHIR MFT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija
2.7.	Agencija za osiguranje u BiH – CJIR MFT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija
2.8.	Arhiv BiH – CJIR MFT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija
U 14 institucija iz nadležnosti CJIR MFT BiH ova jedinica je počela reviziju istog procesa, ali ista nije okončana ³⁷			-	-	- Elektronsko blagajničko poslovanje
3.	Ministarstvo odbrane BiH – JIR MO BiH	4	18 ³⁸ (9 redovnih i 9 naknadnih revizija)	41 preporuka	- Izdavanje i otpuštanje narudžbenica, - Realizacija ugovora za računarsku i birotehničku opremu, - Usaglašenost postupka pokretanja javnih nabavki s planom javnih nabavki, - Usklađenost nomenklaturnog broja mat. sredstava s analitičkim kontima, - Unapređenje profesionalnih vojnih lica - Plaćanje zateznih kamata po stvorenim

³⁷ Usljed nemogućnosti dostavljanja za više korisnika (rukovodioca institucije) jednog izvještaja IR.

³⁸ Pored ovih revizija, jedan interni revizor je učestvovao, kao dio revizorskog tima, i u pilot reviziji učinka koja je provedena pod nadzorom holandskih eksperata, a tokom koje je testiran Nacrt priručnika za reviziju učinka.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
					obavezama prema dobavljačima, - Poništeni postupci, prigovori i žalbe, - Priprema i praćenje vođenja sudskih sporova - Prijem po raspisanom internom oglasu i - Naknadne revizije
4.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH – JIR MKP BiH	2	3 (1 redovna i 2 naknadne revizije)	8 preporuka	- Korištenje službenih vozila i putni troškovi i - Naknadne revizije
4.2.	Agencija za poštanski saobraćaj BiH – JIR MKP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	5	- Korištenje službenih vozila i putni troškovi i - Naknadna revizija
4.3.	Direkcija za civilnu avijaciju BiH – JIR MKP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	11	- Obračun i isplata plata i - Naknadna revizija
4.4.	Regulatorna agencija za komunikacije BiH - JIR MKP BiH		3 (1 redovna i 2 naknadne revizije)	6	- Korištenje službenih vozila i putni troškovi i - Naknadne revizije
5.	Granična policija BiH – JIR GP BiH	2	7 (3 redovne, 3 naknadne i 1 ad hoc revizija)	15 preporuka	- Sigurnost aerodroma, - Prijem policijskih službenika, državnih službenika i zaposlenika, - Upotreba službenih vozila i - Naknadna revizija
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu – JIR SIPA BiH	2	4 (1 redovna i 3 naknadne revizije)	27 preporuka	- Javne nabavke i - Naknadne revizije
7.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH – JIR OSA BiH	2	5 (3 redovne i 2 naknadne)	4 preporuke	- FUK, - Kancelarijsko poslovanje, - Naknade troškova zaposlenih i - Naknadne revizije
8.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH - JIR UIO BiH	4 ³⁹	7 (4redovne, 2 naknadne i 1 ad hoc revizija)	64 preporuke	- Komunikacija i informisanje poreskih obveznika, - Razvoj sistema FUK-a, - Strateško i operativno planiranje, - Prvostepeni upravni postupak, - Evaluacija srednjoročnog plana rada - Naknadne revizije
9.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – JIR IDDEEA	2 ⁴⁰	3 (1 ad hoc i 2 naknadne revizije)	3 preporuke	- Transport i distribucija dokumenata i registarskih tablica nadležnim organima i - Naknadne revizije
10.1.	Ministarstvo za ljudska	1	2	2	- Regionalni program za stambeno

³⁹ JIR UIO nije bila u punom kapacitetu tokom 2019. godine. Jedan od internih revizora je prestao s radom u julu 2019. g, zbog prelaska na drugo radno mjesto, te je ova pozicija popunjena u novembru 2019.

⁴⁰ Tokom 2019. JIR IDDEEA nije bila u punom kapacitetu.

R. br.	Naziv Institucije – nadležna JIR	Broj osoba IR u JIR	Broj konačnih izvještaja Interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima Interne revizije
	prava i izbjeglice BiH – JIR MLJP BiH		(1 redovna i 1 naknadna revizija)	preporuke	zbrinjavanje i - Naknadna revizija
10.2.	Fond za povratak BiH – JIR MLJP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	3 preporuke	- Upotreba službenih vozila i - Naknadna revizija
10.3.	Institut za nestale osobe BiH – JIR MLJP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	2 preporuke	- Službena putovanja i - Naknadna revizija
11.1.	Pravobranilaštvo BiH – JIR MP BiH	2	2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	6 preporuka	- Interna revizija učinka procesa evidentiranja i praćenja naplate potraživanja po osnovu troškova sudskih postupaka i - Naknadna revizija
11.2.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH – JIR MP BiH		3 (1 redovna i 2 naknadne revizije)	8 preporuka	- Srednjoročno planiranje i godišnje programiranje i - Naknadne revizije
12.	JIR MCP BiH	2	Podaci nisu dostupni jer JIR MCP BiH nije dostavila Godišnji izvještaj Interne revizije		
13.1.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH – JIR MVTEO BiH	2	1 redovna revizija	10 preporuka	- Strateško planiranje
13.2.	Agencija za sigurnost hrane BiH – JIR MVTEO BiH		1 redovna revizija	5 preporuka	- Upravljanje ljudskim resursima
14.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH – JIR MVP BiH	1 ⁴¹	-	-	-
15.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH – JIR SZP BiH	1	9 (3 redovne, 5 naknadnih i 1 ad hoc)	15 preporuka	- Blagajničko poslovanje, - Funkcioniranje telekomunikacionog sistema, - Funkcioniranje informacionog sistema, - Proces samoprocjene i praćenja FUK - Naknadne revizije
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH- JIR Ministarstva sigurnosti BiH	1	- ⁴²	-	-

⁴¹ U 2019. godini JIR MVP BiH nije vršila internu reviziju. U februaru 2019. pokrenuta procedura za popunu pozicije rukovodioca JIR, ali nije okončana do perioda izrade GI IR MVP (februar 2020). Odlukom ministra vanjskih poslova BiH imenovan v.d. rukovodilac JIR od 01.02.2019. godine do popune ovog radnog mjesta

⁴² IR MSB BiH nije vršila revizije u 2019. godini. Provođene su aktivnosti na strateškom i godišnjem planiranju rada interne revizije.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
17.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela – JIR DKPT BiH	1	3 (2 redovne i 1 naknadna)	1 preporuka	- Blagajničko poslovanje, - Uspostavljanje FUK-a i - Naknadna revizija
18.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - JIR BHANSA	1	3 redovne revizije	17	- Proces javnih nabavki od planiranja do realizacije, - Revizija pisarnice i arhiva i - Usklađenost službenih putovanja s važećim procedurama
UKUPNO u 2019.		36	102*	298	-
UKUPNO u 2018.		35	125**	455	-
Napomena:					
*Zbir od 102 interne revizije čini 44 redovne, 53 naknadne i 5 <i>ad hoc</i> internih revizija					
**Zbir od 125 internih revizija čini 73 redovne, 47 naknadnih i 5 <i>ad hoc</i> internih revizija					

U 102 izvještaja interne revizije sačinjenih u toku 2019. godine, od kojih je ukupno 49 redovnih i *ad hoc* revizija, dato je 298 preporuka od strane 17⁴³ jedinica interne revizije u institucijama BiH, koliko ih je ukupno dostavilo svoj godišnji izvještaj o radu.

Generalno, najveći broj preporuka koje su interni revizori u svojim izvještajima u 2019. godini dali odnosi se na preporuke vezane za:

- unapređenje sistema upotrebe službenih vozila,
- unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FUK),
- unapređenje sistema javnih nabavki i
- unapređenje u oblasti strateškog i operativnog planiranja institucija.

Stepen realizacije preporuka datih u izvještajima interne revizije u 2018. godini po institucijama prikazan je u narednoj tabeli, dok će stepen realizacije preporuka datih u 2019. godini biti poznat nakon isteka roka za njihovu realizaciju, u Godišnjem konsolidiranom izvještaju interne revizije za 2020. godinu.

Tabela 4.

R. br.	Naziv Institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR	Komentar
1.	Parlamentarna skupština BiH (JIR PS BiH)	2018.	20	3	15%	9	45%	5	3	-
		2019.	21	-	-	-	-	21	-	-
2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju	2018.	4	2	50%	1	25%	-	1	-

⁴³ JIR MCP BiH nije dostavila godišnji izvještaj ove jedinice za 2019. godinu.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR	Komentar
	borbe protiv korupcije (JIR PS BiH)	2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH (JIR PS BiH)	2018.	7	6	85,7%	-	-	-	1	-
		2019.	3	-	-	-	-	3	-	-
4.	Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama (JIR PS BiH)	2018.	6	4	66,7%	2	33,3%	-	-	-
		2019.	1	-	-	-	-	1	-	-
5.	Centralna Izborna komisija BiH (JIR PS BiH)	2018.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2019.	4	-	-	-	-	4	-	-
6.	Institucija ombudsmana za ljudska prava (JIR PS BiH)	2018.	7	4	57,1%	2	28,6%	-	1	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Ministarstvo finansija i trezora BiH (JIR MFT BiH)	2018.	15	8	53,3%	6	40%	-	1	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Arhiv BiH (JIR MFT BiH)	2018.	3	-	-	-	-	3	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Agencija za statistiku BiH (JIR MFT BiH)	2018.	2	-	-	2	100%	-	-	-
		2019.	1	-	-	-	-	1	-	-
10.	Agencija za javne nabavke BiH (JIR MFT BiH)	2018.	6	6	100%	-	-	-	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Agencija za osiguranje u BiH (JIR MFT BiH)	2018.	3	3	100%	-	-	-	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Ured koordinatora za reformu javne uprave (JIR MFT BiH)	2018.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2019.	6	-	-	-	-	6	-	-
13.	Agencija za državnu službu BiH (JIR MFT BiH)	2018.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2019.	6	4	66,7%	-	-	2	-	-
14.	Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH (JIR MFT BiH)	2018.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2019.	3	-	-	-	-	3	-	-
15.	Ministarstvo odbrane BiH (JIR MO BiH)	2018.	34	9	26,5%	5	14,7%	7	13	-
		2019.	41	-	-	-	-	41	-	-
16.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (JIR MKP BiH)	2018.	24	18	75%	5	21%	-	1	-
		2019.	8	7	87,5%	1	12,5%	-	-	-
17.	Agencija za poštanski	2018.	4	4	100%	-	-	-	-	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka Interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR	Komentar
	promet BiH (JIR MKP BiH)	2019.	5	-	-	-	-	5	-	-
18.	Direkcija za civilnu avijaciju BiH (JIR MKP BiH)	2018.	7	7	100%	-	-	-	-	-
		2019.	11	-	-	-	-	11	-	-
19.	Regulatorna agencija za komunikacije BiH (JIR MKP BiH)	2018.	19	19	100%	-	-	-	-	-
		2019.	6	5	83,3%	-	-	-	1	-
20.	Granična policija BiH (JIR GP BiH)	2018.	21	9	42,9%	2	9,5%	10	-	-
		2019.	15	2	13,3%	-	-	13	-	-
21.	Državna agencija za istrage i zaštitu – (JIR SIPA)	2018.	8	5	62,5%	1	12,5%	-	2	-
		2019.	27	-	-	-	-	27	-	-
22.	Obavještajno-sigurnosna agencija (JIR OSA BiH)	2018.	10	10	100%	-	-	-	-	-
		2019.	4	4	100%	-	-	-	-	-
23.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH (JIR UIO BiH)	2018.	44	38	86,4%	1	2,3%	-	5	-
		2019.	64	-	-	-	-	64	-	-
24.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (JIR IDDEEA BiH)	2018.	13	5	38,5%	3	23,1%	-	5	-
		2019.	3	-	-	-	-	3	-	-
25.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (JIR MLJP BiH)	2018.	3	-	-	1	33,3%	-	2	-
		2019.	2	-	-	-	-	2	-	-
26.	Fond za povratak BiH (JIR MLJP BiH)	2018.	1	1	100%	-	-	-	-	-
		2019.	3	-	-	-	-	3	-	-
27.	Institut za nestale osobe BiH (JIR MLJP BiH)	2018.	8	4	50%	2	25%	-	2	-
		2019.	2	-	-	-	-	2	-	-
28.	Ministarstvo pravde BiH (JIR MP BiH)	2018.	6	-	-	-	-	6*	-	*Nije utvrđen status realizacije preporuka jer nije provedena naknadna revizija zbog neodobranja Godišnjeg plana JIR MP BiH.
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
29.	Pravobranilaštvo BiH (JIR MP BiH)	2018.	9	8	89%	1	11%	-	-	-
		2019.	6	-	-	-	-	6	-	-
30.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	2018.	10	8	80%	-	-	1	1	-
		2019.	8	6	75%	-	-	2	-	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR	Komentar
	(JIR MP BiH)									
31.	Jedinica za implementaciju projekta izgradnje Zavoda za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera u BiH (JIR MP BiH)	2018.	2	2	100%	-	-	-	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika - JIR MCP BiH	2018.	10	7	70%	1	10%	1	1	-
		2019.	JIR MCP BiH nije dostavila Godišnji izvještaj							
33.	Agencija za antidoping kontrolu BiH - JIR MCP BiH	2018.	14	7	50%	-	-	7	-	-
		2019.	JIR MCP BiH nije dostavila Godišnji izvještaj							
34.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (JIR MVTEO BiH)	2018.	17	10	59%	5	29%	2	-	-
		2019.	10	-	-	-	-	10	-	-
35.	Agencija za unapređenje stranih investicija (JIR MVTEO BiH)	2018.	10	7	70%	1	10%	2	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Konkurencijsko vijeće BiH (JIR MVTEO BiH)	2018.	8	7	88%	-	-	1	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju BiH (JIR MVTEO BiH)	2018.	9	8	89%	-	-	1	-	-
		2019.	-	-	-	-	-	-	-	-
38.	Agencija za sigurnost hrane (JIR MVTEO BiH)	2018.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2019.	5	-	-	-	-	5	-	-
39.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH (JIR MVP BiH)	2018.	63	30	47,6%	15	23,8%	3	15	-
		2019.	Nije vršena revizija							
40.	Služba za zajedničke poslove Institucija BiH (JIR SZP BiH)	2018.	17	17	100%	-	-	-	-	-
		2019.	15	1	7,1%	-	-	14	-	-
41.	Ministarstvo sigurnosti BiH (JIR MSB BiH)	2018.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH uspostavljena u novembru 2018. godine							
		2019.	U 2019. godini provedene aktivnosti u okviru strateškog i godišnjeg planiranja IR							
42.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela (JIR DKPT BiH)	2018.	10	9	90%	1	10%	-	-	-
		2019.	1	1	100%	-	-	-	-	-
43.	Agencija za pružanje	2018.	-*	-	-	-	-	-	-	*Nisu date preporuke u provedenoj reviziji

R. br.	Naziv Institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR	Komentar
	usluga u zračnoj plovidbi (JIR BHANSA)	2019.	17	11	64,7%	3	17,6%	3	-	-
UKUPNO u 2018. godini			455	286	62,9%	66	14,5%	49	54	-
UKUPNO u 2019. godini			298	41	-	4	-	252	1	-

U Tabeli 4. prikazani su podaci o ukupnom broju datih preporuka i stepenu njihove realizacije za svaku od institucija u kojoj je vršena interna revizija u protekle dvije godine.

S obzirom na to da za većinu preporuka datih u 2019. godini nije istekao rok za realizaciju, ne može se izračunati konačan procenat učešća realiziranih i nerealiziranih preporuka u ukupnom broju datih preporuka za ovu godinu. Stepenn njihove realizacije bit će utvrđen u narednom periodu.

Na osnovu podataka iz prethodne tabele za 2018. godinu uočava se da je više od polovine ukupno datih preporuka realizirano (286 preporuka ili 62,9%), dok su djelimično realizirane 54 preporuke, a za 49 preporuka još nije istekao rok za realizaciju i za iste će u narednom periodu biti utvrđen stepenn realizacije.

Procenat nerealiziranih preporuka u ukupnom broju preporuka (455) datih u 36 institucija BiH, u kojima je vršena interna revizija u 2018. godini, iznosi 14,5%.

Podaci iz prethodne tabele, na osnovu kojih se uočava da više od četvrtine ukupno datih preporuka u izvještajima interne revizije u 2018. godini (120 od 455) je ili samo djelimično realizirano (54) ili nije uopšte realizirano (66) upućuju na potrebu unapređenja u ovoj oblasti. Unapređenje se može postići uspostavljanjem jače saradnje između jedinica interne revizije i rukovodstva institucija, s jedne, i jačanjem saradnje između jedinica interne revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH i CHJ, s druge strane, uz stalno unapređenje i povećanje kvaliteta usluga koje jedinica interne revizije pruža.

Također, i rukovodstvo institucija treba biti zainteresirano i motivirano za usluge i preporuke interne revizije, te mora postojati i graditi se povjerenje u rad i kredibilnost internih revizora. Pisanje izvještaja i davanje preporuka samo po sebi ne smije biti cilj i svrha interne revizije, nego se mora raditi na njihovom provođenju u cilju unapređenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole i stvaranja dodatne vrijednosti u institucijama BiH, što svakako treba biti postavljeno kao cilj rukovodilaca institucija i jedinica interne revizije.

4.4. Pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije institucija BiH

Na osnovu prethodno navedenih podataka može se konstatirati da je u dosadašnjem razvoju sistema interne revizije u institucijama BiH postignut napredak u smislu da se funkcija i uloga interne revizije sve jasnije prepoznaje u institucijama BiH, kao dio ukupnog sistema internih finansijskih kontrola javnog sektora BiH (PIFC-a).

Funkcija interne revizije u institucijama BiH jasno je definirana i utemeljena Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, te u jednoobraznoj i usaglašenoj metodologiji rada za interne revizore, koja uključuje i standarde interne revizije.

Način organizacije jedinica interne revizije u institucijama BiH utemeljen je na decentraliziranom modelu koji je zasnovan na principima "3E" (ekonomičnost, efektivnost i efikasnost), s jasno definiranim nadležnostima jedinica interne revizije u pogledu vršenja funkcije interne revizije u institucijama BiH.

Etičkim kodeksom internih revizora u institucijama BiH, Poveljom interne revizije, Priručnikom za internu reviziju, Standardima interne revizije i Sporazumom o vršenju funkcije interne revizije definirana su u institucijama BiH osnovna načela i odnosi pružalaca usluga – internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije, s jedne, i korisnika usluga interne revizije – menadžmenta institucija, s druge strane.

Uslovi za zapošljavanje internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije u institucijama BiH temelje se na identičnim općim i dodatnim uslovima za zapošljavanje internih revizora u svakoj od institucija BiH. Svi zaposleni interni revizori u institucijama BiH ispunjavaju uslove propisane Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH. Također, u sistemu interne revizije institucija BiH omogućeno je poštovanje principa "ista plaća za isti ili sličan posao", a koji podrazumijeva da zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primaju istu osnovnu plaću, odnosno da će se radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi svrstati u isti platni razred. Upravo takva su radna mjesta internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije.

Zaključno s 31.12.2019. godine 15 jedinica interne revizije, od ukupno 18 uspostavljenih, uspostavljeno je u skladu s Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH, što podrazumijeva da je izvršeno usklađivanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju u pogledu opisa poslova interne revizije i uslova za zapošljavanje internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije, s relevantnim propisima.

Dvije institucije, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH, pokrenule su, ali još nisu okončale aktivnosti na usklađivanju pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA je u januaru 2017. godine uspostavila internu reviziju prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije.

Funkciju interne revizije u sve tri naprijed navedene institucije, kao i u jedinicama interne revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Službi za zajedničke poslove institucija BiH i Ministarstvu vanjskih poslova BiH, obavlja po jedan interni revizor, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, niti sa zahtjevima Standarda interne revizije.

U Tabeli 5. dat je pregled poduzetih aktivnosti na uspostavljanju jedinica interne revizije od strane institucija BiH koje su obavezne uspostaviti internu reviziju, kao i pregled kadrovske popunjenosti interne revizije u ovim institucijama.

Tabela 5.

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2019.	% popunjenosti JIR	Komentar
1.	Parlamentarna skupština BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
2.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	DA	DA	DA	DA	4	4	100%	-

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osobije u JIR do 31.12.2019.	% popunjenosti JIR	Komentar
3.	Ministarstvo odbrane BiH	DA	DA	DA	DA	4	4	100%	-
4.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
5.	Granična policija BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
6.	Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
7.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
8.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	DA	DA	DA	DA	4	4	100%	-
9.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	DA	DA	DA	DA	2	2	100%	-
10.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	DA	DA	DA	2	1*	50%	*Nije popunjena pozicija internog revizora
11.	Ministarstvo pravde BiH	DA	DA	DA	DA	3	2*	66,7%	*Nije popunjena pozicija internog revizora
12.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	DA	DA	DA	DA	3	2*	66,7%	Nije popunjena pozicija internog revizora
13.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	DA	DA	DA	DA	3	2*	66,7%	*Nije popunjena pozicija internog revizora
14.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	DA	DA	DA	DA	3	1*	33,3%	*Odlukom ministra imenovan v.d. rukovodilac JIR do popune ove pozicije
15.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	DA	DA	DA	DA	2	1*	50%	*Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR iako su u budžetu osigurana sredstva za zapošljavanje rukovodioca JIR
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	DA	DA	NE*	NE	2**	1	50%	*Pravilnik u fazi usvajanja **Pravilnikom predviđen broj

R. br.	Naziv Institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2019.	% popunjenosti JIR	Komentar
									izvršilaca
17.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	DA	DA	NE*	NE	2**	1	50%	*Pravilnik u fazi pribavljanja mišljenja **Predviđen broj izvršilaca
18.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	NE	NE	NE	NE	-	1*	-	*Popunjena pozicija internog revizora na osnovu važećeg Pravilnika koji nije usklađen sa propisima iz oblasti IR ⁴⁴

Iz prethodne tabele vidimo da je, zaključno s 31.12.2019. godine, ukupno 15 od 18 institucija okončalo proceduru izmjene pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i uspostavilo internu reviziju u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, dok institucija ima u potpunosti kadrovski popunjene jedinice interne revizije.

U narednom periodu, tokom 2020. godine očekuje se daljnje operativno i funkcionalno jačanje interne revizije u institucijama BiH i to prije svega kroz formalno-pravno donošenje neophodnih akata i pravilnika radi uspostavljanja interne revizije u svim institucijama u skladu s relevantnim propisima, te kadrovsko popunjavanje jedinica interne revizije koje nisu u potpunosti popunjene.

Uspostavljanje jedinica interne revizije u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, što podrazumijeva usklađivanje opisa poslova i uslova za zapošljavanje osoblja interne revizije, te njihovo kvalitetno kadrovsko popunjavanje neophodni su preduslovi za dalji napredak u razvoju i unapređivanju ovog sistema.

Kadrovska nepopunjenost jedinica interne revizije višestruko utiče na stanje i funkcioniranje sistema interne revizije i to, s jedne strane tako što smanjuje broj i obim izvršenih revizorskih angažmana, a s druge strane, što onemogućava dosljedno poštovanje Standarda interne revizije koji jasno definiraju način funkcioniranja interne revizije, te ujedno predstavljaju temelj za ocjenu kvaliteta rada interne revizije. U svrhu procjene efektivnosti i efikasnosti aktivnosti interne revizije i identificiranja mogućnosti za njeno unapređenje, Standardi interne revizije nalažu donošenje i održavanje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije koji, između ostalog, obuhvata i stalni nadzor učinka aktivnosti interne revizije od strane rukovodioca jedinice interne revizije⁴⁵, kao i eksterno ocjenjivanje od strane kvalificiranog, nezavisnog ocjenjivača ili tima ocjenjivača, koje se provodi bar jednom u pet godina. Eksterno ocjenjivanje interne revizije može dati prave rezultate samo u jedinicama interne revizije koje su u potpunosti popunjene, tj. imaju rukovodioca jedinice interne revizije i jednog ili više internih revizora. Pored ovoga, u jedinicama interne revizije koje nisu u potpunosti kadrovski popunjene teško je osigurati kvalitetno vršenje funkcije interne revizije, kako tokom strateškog i godišnjeg planiranja

⁴⁴BHANSA je obavezna, u skladu s Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 69/17), uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju s relevantnim propisima.

⁴⁵ Pored stalnog nadzora učinka aktivnosti interne revizije, interna ocjenjivanja uključuju, prema Standardima interne revizije, i periodična samoocjenjivanja ili ocjenjivanja koja vrše druge osobe iz organizacije koja imaju dovoljno poznavanja prakse interne revizije.

revizorskih angažmana, tako i tokom njihovog provođenja, na način kako to Zakon o internoj reviziji u institucijama BiH predviđa.

4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica interne revizije institucija BiH

CHJ kroz godišnje izvještaje jedinica interne revizije institucija BiH i na osnovu stalne komunikacije s osobljem interne revizije, koja se odvija kroz sastanke, obuke i davanje mišljenja na upite, vrši, koristeći preporuke iz Vodiča za ocjenu kvaliteta interne revizije u javnom sektoru⁴⁶, djelimično eksternu kontrolu kvaliteta poštovanja metodologije rada interne revizije i prati učinak jedinica za internu reviziju institucija BiH.

Napominjemo da eksterna kontrola kvaliteta koju provodi CHJ nije zamjena za propisane povremene eksterne ocjene koje trebaju provoditi kvalificirani nezavisni ocjenjivači izvan organizacije, kako je to definirano Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Standardima interne revizije. Kako je CHJ nezaobilazan dio sistema interne revizije i kao tijelo koje je odgovorno za izradu i provođenje metodologije interne revizije, uvid u kvalitet rada jedinica interne revizije koji vrši CHJ ne može se smatrati u potpunosti nezavisnim ali se isti provodi radi davanja smjernica i preporuka za unapređenje rada jedinica interne revizije.

Jedinice interne revizije dostavljaju CHJ, kroz svoje godišnje izvještaje, informacije i podatke o: načinu organizacije interne revizije, opisu poslova i uslova za zapošljavanje u jedinicama interne revizije, zadacima i ovlaštenjima interne revizije, što dokumentiraju dostavljanjem izvoda iz pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, potpisanim Poveljama interne revizije i Sporazumima o vršenju funkcije interne revizije. Na osnovu ovih podataka, CHJ prati usklađenost postojeće organizacije interne revizije, uključujući njena ovlaštenja, odgovornosti, djelokrug rada, način odobravanja planova i izvještavanja, s relevantnim propisima interne revizije koji reguliraju ovu oblast u institucijama BiH, a time i da li je osigurana funkcionalna nezavisnost interne revizije.

Jedinice interne revizije dostavljaju CHJ, također, kroz godišnje izvještaje i svoje planove rada odobrene od rukovodioca institucije, kao i informacije o svim izvršenim internim revizijama, uključujući i informacije o poštovanju propisa tokom obavljanja revizije. Kroz analizu ovih podataka, CHJ stiže, u određenoj mjeri, uvid u način rada i vršenja funkcije interne revizije i o njenoj usklađenosti s propisanom metodologijom, Standardima interne revizije, Etičkim kodeksom i ostalim propisima iz oblasti interne revizije, te o učinku i kvalitetu vršenja interne revizije. Također, o načinu funkcioniranja i rada jedinica interne revizije CHJ se upoznaje i informira i kroz održavanje sastanaka s osobljem interne revizije u institucijama BiH, na osnovu upita od strane jedinica interne revizije, diskusija i pitanja internih revizora tokom obuka, kao i drugih vidova komunikacije.

Na osnovu izvještaja o obavljenoj kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) internih revizora u jedinicama interne revizije, kao i zaprimljenih zahtjeva jedinica interne revizije za priznavanje obuka kao KPE, CHJ prati ispunjavanje obaveze od strane internih revizora u pogledu usavršavanja i unapređenja znanja i vještina iz područja i oblasti definisanih propisima iz oblasti KPE. Ovim propisima definisani su načini ispunjavanja obaveze kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, kako bi kroz održavanje nivoa stručnosti i daljnji profesionalni razvoj internih revizora bio unaprijeđen kvalitet usluga koje pružaju.

U narednom tabelarnom pregledu dati su podaci, koje su u svojim godišnjim izvještajima dostavile jedinice interne revizije, o poštovanju i pridržavanju propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i Standarda interne revizije tokom vršenja interne revizije od strane internih revizora u jedinicama interne

⁴⁶ Vodič je izdat u martu 2016. godine od strane Zajednice prakse za internu reviziju (IACOP) mreže za Upravljanje javnom potrošnjom – učenje uz međusobnu podršku (PEMPAL-a), koja je pokrenuta od strane Svjetske banke 2006. godine i obuhvata 21 zemlju, dostupan na www.pempal.org.

revizije institucija BiH. Također, dati su i podaci o provođenju interne i eksterne ocjene kvaliteta i o saradnji jedinica interne revizije s Uredom za reviziju institucija BiH.

Tabela 6.

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Principima	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Interna ocjena kvaliteta	Nadzor nad angažmanom IR	Eksterna ocjena kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	-
2.	CJIR Ministarstva finansija i trezora	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	-
3.	JIR Ministarstva odbrane BiH	DA	DA	DA	Dje- limi- čno*	DA	NE	DA	*Provodi se stalni nadzor aktivnosti IR
4.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	DA	DA	DA	Dje- limi- čno*	DA	NE	DA	*Provodi se stalni nadzor aktivnosti IR
5.	JIR Granične policije BiH	DA	DA	DA	Dje- limi- čno*	DA	NE	DA	*Provodi se stalni nadzor aktivnosti IR
6.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	-
7.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije	DA	DA	DA	Dje- limi- čno*	DA	NE	DA	*Provodi se stalni nadzor aktivnosti IR
8.	JIR Uprave za indirektno oporezivanje BiH	DA	DA	DA	DA	DA	DA*	DA	*Započet je proces eksterni ocjene u okviru <i>Twinning light</i> projekta EU
9.	JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	DA	DA	DA	Djelimi- čno*	DA	NE	DA	* Provodi se stalni nadzor aktivnosti IR
10.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	-
11.	JIR Ministarstva pravde BiH	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	-
12.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	Nije dostavljen Godišnji izvještaj JIR MCP BiH							
13.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	DA	DA	DA	Dje- limi- čno*	DA	NE	DA	*Nakon svake obavljene revizije popunjava se upitnik za internu ocjenu kvaliteta i daje mišljenje o obavljenoj reviziji
14.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	-	-	-	-	-	-	-	Ne može se dati odgovor jer nije vršena revizija u 2019. godini
15.	JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	DA	DA	DA	Dje- limi-	NE*	NE	DA	*Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR koji,

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Interna ocjena kvaliteta	Nadzor nad angažmanom IR	Eksterna ocjena kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju Institucija BiH	Komentar
					čno*				prema Standardima IR, osigurava nadzor nad angažmanom i vrši interno ocjenjivanje
16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	DA	DA	DA	*	*	NE	Uspostavlja se	*Nije vršena revizija u 2019. godini
17.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	DA	DA	DA	Djelimično*	Djelimično*	NE	DA	*Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR, te s toga nisu stvoreni uslovi za dosljedno provođenje interne ocjene i nadzora u skladu s propisima.
18.	JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	DA	DA	DA	Djelimično*	DA*	NE	47	* Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR, te s toga nisu stvoreni uslovi za dosljedno provođenje interne ocjene i nadzora u skladu s propisima.

Iz prethodne tabele vidi se da su interni revizori u svim jedinicama interne revizije, osim Ministarstva vanjskih poslova BiH⁴⁸ i Ministarstva civilnih poslova BiH⁴⁹, u toku provođenja revizorskih angažmana poštovali i pridržavali se propisane metodologije rada, Standarda interne revizije i Etičkog kodeksa.

Međutim, kada je riječ o provođenju interne ocjene kvaliteta i stalnog nadzora nad revizorskim angažmanom⁵⁰ koje, prema Standardima interne revizije i propisanoj metodologiji rada, vrši rukovodilac jedinice interne revizije, iz prethodne tabele se uočava da navedene procedure u pojedinim jedinicama nisu uopće ili su samo djelimično provedene. Naime, prema podacima dobijenim u godišnjim izvještajima, u jedinicama interne revizije koje su u potpunosti kadrovski popunjene vršena je u izvještajnom periodu u potpunosti ili djelimično interna ocjena kvaliteta i nadzor nad revizorskim angažmanom, u skladu s metodologijom utvrđenom u Priručniku za internu reviziju, dok je u jedinicama interne revizije koje imaju samo internog revizora ili samo rukovodioca jedinice interne revizije onemogućeno dosljedno provođenje propisanih procedura.

Provođenje stalnog nadzora nad obavljanjem revizorskog angažmana i interno ocjenjivanje podrazumijevaju stalno praćenje aktivnosti i učinka interne revizije, kao i periodično samoocjenjivanje, kako bi se osigurala usklađenost s Etičkim kodeksom i Standardima interne revizije, a time osiguralo i

⁴⁷ Prema Zakonu o BHANSA-i, reviziju vrši nezavisna revizorska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezan da vrši reviziju u BHANSA-i.

⁴⁸ U 2019. godini JIR MVP BiH nije vršila internu reviziju. U februaru 2019. pokrenuta procedura za popunu pozicije rukovodioca JIR, ali ista nije okončana do perioda izrade GI IR MVP (februar 2020). Odlukom ministra vanjskih poslova BiH imenovan v.d. rukovodilac JIR od 01.02.2019. godine do popune ovog radnog mjesta.

⁴⁹ JIR MCP BiH nije dostavila Godišnji izvještaj interne revizije za 2019. godinu.

⁵⁰ Način provođenja stalnog nadzora nad revizorskim angažmanom, koji čini sastavni dio internog ocjenjivanja, detaljno je opisan u Priručniku za interne revizore u institucijama BiH.

ostvarenje ciljeva, zahtijevani kvalitet rada i unapređenje aktivnosti interne revizije. Navedene aktivnosti podrazumijevaju i donošenje programa osiguranja i unapređenja kvaliteta koji je obavezan sačiniti i održavati rukovodilac jedinice interne revizije, u skladu sa Standardima interne revizije. Evidencija o obavljenom nadzoru nad provođenjem revizorskih angažmana i izvršenom internom i eksternom ocjenjivanju dokumentira se i čuva, a rezultati procjena saopštavaju se rukovodiocu institucije, nakon što su iste okončane⁵¹.

Od 18 jedinica interne revizije samo su Jedinica interne revizije Državne agencije za istrage i zaštitu i Jedinica interne revizije Uprave za indirektno opreživanje BiH dostavile CHJ izvještaj o obavljenom internom ocjenjivanju, a koji su sačinile na osnovu uspostavljenog programa osiguranja i unapređenja kvaliteta aktivnosti interne revizije od strane ovih jedinica. U Jedinici interne revizije Uprave za indirektno opreživanje BiH započet je proces eksterne ocjene kvaliteta interne revizije, koji se provodi u okviru *Twinning light* projekta "Podrška razvoju efektivne interne kontrole i revizorskog okruženja u UIO BiH", finansiranog od strane Evropske unije.

Napominjemo da eksterna ocjena kvaliteta, prema Standardima interne revizije, mora biti provedena od strane kvalificiranog, nezavisnog ocjenjivača ili tima ocjenjivača koji su izvan organizacije.

Ukupno 15⁵² jedinica interne revizije institucija BiH, koje su vršile funkciju interne revizije u izvještajnom periodu, sarađivalo je s revizorima Ureda za reviziju institucija BiH kako kroz razmjenu revizorske dokumentacije i revizorskih izvještaja, tako i kroz podršku provođenju datih preporuka za unapređenje sistema PIFC-a.

Na osnovu navedenih podataka posebno ističemo podatak da u jedinicama interne revizije koje nisu kadrovski u potpunosti popunjene angažovanja internih revizora nisu nadzirana i usmjeravana na odgovarajući način, a što je neophodno kako bi se obezbjedilo ostvarenje ciljeva, osiguranje kvaliteta i razvoj zaposlenih, kako je to predviđeno relevantnim propisima.

Eksterno ocjenjivanje aktivnosti interne revizije se, prema Standardima interne revizije, provodi jednom u pet godina. U skladu s navedenim, planirano je da se u okviru Projekta EU "PIFC-3" u toku 2020. godine izradi, u skladu sa Standardima interne revizije i primjerima dobre prakse, metodologija kojom će biti definiran način provođenja kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, uvažavajući kriterije 3E⁵³. Namjera je da se definira prihvatljivo rješenje kojim će se osigurati kvalitetno i efektivno provođenje eksterne kontrole, kao i ekonomičnost cjelokupnog procesa. Također, planirano je da se definira i način provođenja provjere kvaliteta od strane CHJ u svrhu praćenja primjene metodologije rada interne revizije u institucijama BiH i davanja preporuka za unapređenje aktivnosti interne revizije.

Uzimajući u obzir iskustva drugih zemalja u provođenju kontrole kvaliteta, te uvažavajući određene specifičnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH⁵⁴, planirano je da se u okviru navedene metodologije daju i određene smjernice i pojašnjenja u dijelu interne ocjene kvaliteta radi što kvalitetnijeg vršenja nadzora i identifikiranja mogućnosti za podizanje kvaliteta usluga koje pruža interna revizija. Nakon što bude izrađena metodologija, planirano je da se provedu teorijske i praktične obuke iz oblasti kontrole kvaliteta, kako bi se pružila podrška i olakšao postupak njene primjene.

⁵¹ Prema Standardima IR rezultati eksternih i periodičnih internih procjena saopštavaju se nakon završetka istih, a rezultati stalnog nadzora bar jednom godišnje.

⁵² Nisu uključene: JIR MCP BiH (nije dostavila svoj godišnji izvještaj), JIR MVP BiH (nije vršila funkciju interne revizije u 2019) i IR BHANSA-e u kojoj, prema Zakonu o BHANSA-i, eksternu reviziju vrši nezavisna revizorska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezan da vrši reviziju u BHANSA-i.

⁵³ Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost;

⁵⁴ Globalni institut internih revizora (*The Institute of Internal Auditors*) dao je određene preporuke u Vodiču za primjenu (Standard 1320 – Izvještavanje o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, MOPP) za provođenje samoprocjene, u zavisnosti od broja internih revizora u JIR i zrelosti aktivnosti interne revizije.

U Tabeli 7. dat je pregled jedinica interne revizije koje su u 2019. godini izvršile revizije u institucijama BiH (navedenim u tabelama br. 2, 3. i 4), zajedno s podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i datih preporuka po jedinici interne revizije, ukupnom broju dana po JIR provedenim na vršenju revizija, kao i o područjima revidiranja.

Tabela 7.

R. br.	Naziv JIR	Broj osoba IR u JIR	Broj konačnih izvještaja IR u 2019. g.	Broj datih preporuka IR u 2019. g.	Broj ostvarenih revizorskih dana ⁵⁵ JIR	Broj revizorskih dana JIR po izvještaju (kolona 6 / 4)	Područja revidiranja u 2019.g.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	2	10	29	335	34	- Upravljanje IT sistemom, - Proces upravljanja popisom stalnih sred. - Nadgledanje provođenja Zakona o zašt. l.p. - Planiranje i izvršenje budžeta, - Svrnjenje naplata i povrat potraživanja - Naknadne revizije
2.	JIR Ministarstva finansija i trezora BiH	4	10 ⁵⁶	16	839	84	- Zajednički okvir za samoprocjenu u institucijama BiH i - Naknadne revizije
3.	JIR Ministarstva odbrane BiH	4	18 ⁵⁷	41	881	49	- Izdavanje i otpuštanje narudžbenica, - Realizacija ugovora za računarsku i birotehničku opremu, - Usaglašenost postupka pokretanja javnih nabavki s planom javnih nabavki, - Usklađenost nomenklaturnog broja mat. sredstava sa analitičkim kontima, - Unapređenje profesionalnih vojnih lica - Plaćanje zateznih kamata po stvorenim obavezama prema dobavljačima, - Poništenje postupci, prigovori i žalbe, - Priprema i praćenje vođenja sudskih sporova, - Prijem po raspisanom internom oglasu i - Naknadne revizije
4.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	2	10	30	421	42	- Korištenje službenih vozila i putni troškovi, - Obračun i isplata plata i naknada i - Naknadne revizije
5.	JIR Granične policije BiH	2	7	15	375	54	- Sigurnost aerodroma, - Prijem policijskih službenika, državnih službenika i zaposlenika, - Upotreba službenih vozila i - Naknadna revizija
6.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH	2	4	27	360	90	- Javne nabavke i - Naknadne revizije
7.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH	2	5	4	390	78	- FUK, - Kancelarijsko poslovanje, - Naknade troškova zaposlenih i

⁵⁵ Podaci dobijeni iz godišnjih izvještaja jedinica interne revizije

⁵⁶ JIR MFT BiH je u 2019. godini počela i jednu reviziju istog procesa u 14 institucija. Revizija nije okončana usljed nemogućnosti dostavljanja jednog revizorskog izvještaja za više korisnika (rukovodilaca institucija).

⁵⁷ Pored ovih revizija, jedan interni revizor je učestvovao, kao dio revizorskog tima, i u pilot reviziji učinka, provedenoj pod nadzorom holandskih eksperata, a tokom koje je testiran Nacrt priručnika za reviziju učinka.

							- Naknadne revizije
8.	JIR Uprave za indirektno oprezivanje BiH	4 ⁵⁸	7	64	731	104	- Komunikacija i informiranje poreskih obveznika, - Razvoj sistema FUK-a, - Strateško i godišnje planiranje rada, - Prvostepeni upravni postupak, - Evaluacija srednjoročnog plana rada i - Naknadne revizije
9.	JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	2 ⁵⁹	3	3	1 ⁶⁰	-	- Transport i distribucija dokumenata i registarskih tablica nadležnim organima i - Naknadne revizije
10.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	1	6	7	197	33	- Regionalni program za stambeno zbrinjavanje, - Upotreba službenih vozila, - Službena putovanja i - Naknadne revizije
11.	JIR Ministarstva pravde BiH	2	5	14	405	81 ⁶¹	- Interna revizija učinka procesa evidentiranja i praćenja naplate potraživanja po osnovu troškova sudskih postupaka, - Srednjoročno planiranje i godišnje programiranje i - Naknadne revizije.
12.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	2	Nije dostavljen Godišnji izvještaj JIR MCP BiH				
13.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	2	2	15	428	214 ⁶²	- Strateško planiranje - Upravljanje ljudskim resursima
14.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	1	1 ⁶³	-	-	-	-
15.	JIR Službe za zajedničke poslove BiH	1	9	15	203	23	- Blagajničko poslovanje, - Funkcioniranje telekomunikacionog sistema, - Funkcioniranje informacionog sistema, - Proces samoprocjene i praćenje FUK-a - Naknadne revizije

⁵⁸ JIR UIO nije bila u punom kapacitetu u periodu juli-novembar 2019. godine.

⁵⁹ JIR IDDEEA nije bila u punom kapacitetu u 2019. g. Pozicija rukovodioca JIR popunjena u junu 2019.

⁶⁰ Nije primjenjivo. Nisu doneseni SP i GP na osnovu kojih bi se planirali revizorski dani i pratilo izvršenje istih.

⁶¹ Osoblje JIR MP su, kao dio revizorskog tima, proveli pilot reviziju učinka pod nadzorom holandskih eksperata koja je trajala znatno duže jer je njom testiran i Nacrt priručnika za reviziju učinka.

⁶² Osoblje JIR MVTEO BiH provelo je određeni broj revizorskih dana i na praćenju realizacije preporuka u 4 institucije u kojima je izvršena revizija u 2018. godini.

⁶³ Nije vršena revizija u 2019. godini.

16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	1	-	-	64	-	-
17.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	1	3	1	186	62	- Blagajničko poslovanje, - Uspostavljanje FUK-a i - Naknadna revizija
18.	JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi-BHANS	1	3	17	95	32	- Proces javnih nabavki od planiranja do realizacije, - Revizija pisarnice i arhiva i - Usklađenost procesa realizacije službenih putovanja sa važećim procedurama
UKUPNO U 2019. godini		36	102*	298	5.846 ⁶⁵	59 ⁶⁶	* 44 redovne, 53 naknadne i 5 <i>ad hoc</i> revizija
UKUPNO U 2018. godini		35	125**	455	5.639 ⁶⁷	45	** 73 redovne, 47 naknadnih i 5 <i>ad hoc</i> revizija

Tabela broj 7. daje prikaz nekih od ključnih pokazatelja uspješnosti, na osnovu kojih se može pratiti rad pojedinačno svake jedinice interne revizije u izvještajnom periodu, te djelimično i analizirati u odnosu na utvrđeni prosjek u pogledu broja obavljenih revizija, datih preporuka i utrošenog vremena na provođenju revizija, na nivou jedinica interne revizije institucija BiH za prethodne dvije godine. Ovi podaci trebaju poslužiti rukovodiocima jedinica interne revizije prilikom samoprocjene efikasnosti rada jedinice u svrhu poboljšanja iskorištenosti raspoloživih kapaciteta.

Na osnovu podataka iz prethodne tabele uočava se da su u 2019. godini od strane 15⁶⁸ jedinica interne revizije izvršene ukupno 102 revizije u kojima je dato 298 preporuka, što u odnosu na 2018. godinu, kada je 17 jedinica interne revizije sačinilo 125 izvještaja i dalo ukupno 455 preporuka, predstavlja smanjenje broja prosječno izvršenih revizija po jedinici interne revizije. Sa 7,4 revizije po jedinici interne revizije, koliko su u prosjeku provele jedinice interne revizije u 2018. godini, došlo je do smanjenja na 6,8 revizija po jedinici interne revizije u 2019. godini.

Broj prosječno datih preporuka u jednoj reviziji ostao je nepromijenjen u protekle dvije godine i iznosi oko 6 preporuka po reviziji⁶⁹.

U 2019. godini su u 102 obavljene interne revizije učestvovala ukupno 32 interna revizora⁷⁰, iz čega proizlazi da je prosječan broj obavljenih revizija po internom revizoru 3,2. U poređenju s 2018. godinom, kada je obavljeno ukupno 125 internih revizija u kojima su također učestvovala ukupno 32⁷¹ interna

⁶⁴ U 2019. godini provedene su aktivnosti vezane za upoznavanje s procesima i utvrđivanje područja revidiranja bazirano na procjeni rizika. Nisu planirani revizorski dani i nije praćena njihova realizacija.

⁶⁵ Ukupan broj provedenih radnih dana na provođenju internih revizija i ostalih aktivnosti interne revizije za 14 jedinica interne revizije, koliko ih je ukupno dostavilo ovaj podatak u svom izvještaju, zajedno sa obrazloženjem odstupanja ostvarenih od planiranih revizorskih dana.

⁶⁶ Nisu uključeni podaci za JIR IDDEEA jer je u Godišnjem izvještaju ove JIR dat podatak o broju izvršenih revizija ali ne i o broju ostvarenih revizorskih dana.

⁶⁷ Ukupan broj provedenih radnih dana na vršenju internih revizija i ostalih aktivnosti interne revizije za 16 jedinica interne revizije, prema podacima dostavljenim u izvještajima JIR za 2018. u kojima su navedena i obrazloženja odstupanja ostvarenih od planiranih revizorskih dana. U ovaj broj nisu uključeni podaci za JIR MSB jer je ista uspostavljena u novembru 2018 i JIR MVP BiH, koja zbog neusklađenosti opisa poslova i mogućnosti angažovanja na poslovima izvan interne revizije nije planirala/pratila izvršenje revizorskih dana.

⁶⁸ Nisu uključene: JIR MCP BiH (nije dostavila Godišnji izvještaj), JIR MVP BiH (nije vršila funkciju interne revizije u 2019) i JIR MSB BiH (u 2019. godini su proveli aktivnosti na planiranju rada IR).

⁶⁹ Nisu uključene naknadne revizije u kojima se utvrđuje jesu li provedene preporuke date u prethodnim revizijama.

⁷⁰ Nije uključen: v.d. rukovodilac JIR MVP BiH jer u ovoj instituciji u izvještajnom periodu nije vršena interna revizija, rukovodilac JIR MCP BiH i interni revizor u ovoj jedinici jer nije dostavljen Godišnji izvještaj, i interni revizor MB BiH koji je u 2019. godini provodio aktivnosti na planiranju rada.

⁷¹ Nije uključen interni revizor u MSB BiH jer je počeo s radom u novembru 2018, jedan interni revizor iz MP BiH i jedan iz MFT BiH usljed porodijskog odsustva.

revizora, što u prosjeku iznosi 3,9 revizija po internom revizoru, došlo je do smanjenja broja provedenih internih revizija po internom revizoru za 0,7 ili u procentima za 18%.

U prethodnoj tabeli navedeni su i podaci o ukupno ostvarenom broju revizorskih dana za svaku od jedinica interne revizije u 2018. i 2019. godini. Ovaj broj predstavlja ukupan broj radnih dana koji je osoblje interne revizije u jedinici interne revizije provelo na vršenju revizija i provođenju ostalih aktivnosti interne revizije i isti ne uključuje obaveznu edukaciju internih revizora, kao ni druge vrste odsustva s posla. U jedinicama interne revizije koje vrše funkciju interne revizije u više institucija ovaj broj se odnosi na sve institucije iz njihove nadležnosti u kojima su vršile reviziju. Broj revizorskih dana jedinica interne revizije razlikuje se između jedinica, kako zbog razlike u broju osoblja interne revizije, tako i zbog razlike u broju dana provedenih na obaveznim edukacijama, te zbog razlike u odsustvu s posla internih revizora.

Iz prethodne tabele vide se i podaci o prosječnom broju revizorskih dana jedinica po reviziji za 2018. i 2019. godinu. Ovaj broj, također, se razlikuje između jedinica, a isti, pored broja osoblja interne revizije i odsustva s posla internih revizora, zavisi i od broja ukupno izvršenih revizija. Na broj revizija, koji u toku godine realizuju jedinice, utiče više faktora, od kojih su najznačajniji: adekvatnost godišnjeg planiranja rada JIR, popunjenost pozicije rukovodioca JIR i internog revizora, vrste revizija (naknadne revizije traju znatno kraće od redovnih ili *ad hoc* revizija), složenost područja revidiranja, obim revizije, stečeno iskustvo internih revizora, te provođenje istih revizija u drugim institucijama (odnosi se na JIR koje vrše internu reviziju u više institucija).

U jedinicama koje nemaju popunjenu poziciju rukovodioca jedinice interne revizije, a to su: Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo sigurnosti BiH, Služba za zajedničke poslove institucija BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, interni revizori obavljaju i poslove rukovodioca, vezano za sačinjavanje planova interne revizije i periodičnih izvještaja, dok u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice rukovodilac JIR obavlja i poslove internog revizora jer nije popunjena ova pozicija.

4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija internih revizora u institucijama BiH

Kontinuirana profesionalna edukacija (KPE) internih revizora predstavlja proces u kojem interni revizori u institucijama BiH održavaju nivo svoje stručnosti i kvalitet usluga koje pružaju i postupak kroz koji iste razvijaju i nadograđuju usvajanjem novih znanja kroz daljnji profesionalni razvoj.

Zakon o internoj reviziji Institucija BiH i Povelja interne revizije definiraju da je obaveza rukovodioca jedinice interne revizije da osigura visok kvalitet aktivnosti interne revizije i da radi na osiguranju potrebnih obuka internih revizora, što uključuje pripremu i dostavljanje godišnjeg plana obuke rukovodiocu institucije radi odobravanja i osiguranja njegovog provođenja.

Obavezu kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH definiraju sljedeći propisi:

- Standardi interne revizije i to:
 - Standard 1230 - *Kontinuirano profesionalno usavršavanje*
Propisuje da su interni revizori dužni unapređivati svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.
 - Standard 1210 - *Stručnost*
Nalaže da interni revizori moraju posjedovati znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za izvršavanje njihovih dužnosti.
- Etički kodeks

Jedno od načela Etičkog kodeksa je kompetentnost internih revizora koja, između ostalog, definira da interni revizori pružaju samo one usluge za koje imaju potrebna znanja, vještine i iskustvo, te da su obavezni kontinuirano unapređivati svoju stručnost, efektivnost i kvalitet svojih usluga.

- Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH
Program definira obavezu kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, teme iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE, vrste kontinuirane profesionalne edukacije, te obavezu izvještavanja i vođenja evidencije o KPE internih revizora u jedinici interne revizije. CHJ je obavezna, u skladu s Programom, na osnovu izvještaja jedinica interne revizije voditi registar KPE internih revizora u institucijama BiH.
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o KPE internih revizora u institucijama BiH
Odluka definira način bodovanja svake od vrsta KPE koje su definirane Programom, minimalan broj bodova koji su interni revizori u institucijama BiH obavezni ostvariti na godišnjem nivou, kao i način priznavanja kontinuirane profesionalne edukacije obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni pružatelji usluga/izvođači obuka.
- Uputstvo o KPE internih revizora u institucijama BiH
Uputstvo definira način prijavljivanja internih revizora na obuke iz KPE, dokumentaciju koja je neophodna za priznavanje obuka kao KPE, način vođenja evidencije o KPE internih revizora u jedinici interne revizije i izvještavanja CHJ o KPE internih revizora.

Navedenim propisima definirano je i da CHJ priprema i/ili organizira obuke vezane uz teme iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE i dostavlja internim revizorima u institucijama BiH informacije o održavanju obuka koje organizira samostalno ili u saradnji s domaćim ili međunarodnim pružateljima usluga/izvođačima obuka. Na osnovu dostavljenih zahtjeva jedinica interne revizije CHJ daje, takođe, u skladu s navedenim propisima, mišljenje o ispunjavanju uslova za bodovanje i prihvatljivost obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni izvođači obuka, kao kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH.

U izvještajnom periodu CHJ je, u skladu s propisima iz oblasti KPE, organizirala obuku za interne revizore u institucijama BiH na teme utvrđene Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH. CHJ je učestvovala i u organizovanju Konferencije Koordinacionog odbora CHJ na teme iz oblasti interne revizije, kojoj su, pored internih revizora iz institucija Bosne i Hercegovine, prisustvovali i interni revizori iz javnog sektora Republike Srpske i Federacije BiH. Organiziranjem navedenih obuka omogućeno je internim revizorima u institucijama BiH da ispune propisani broj bodova KPE, po osnovu pohađanja obuka koje organizira ili podržava CHJ. Također, u izvještajnom periodu CHJ je izdala ukupno 93 mišljenja o ispunjavanju uslova za bodovanje obuka koje organiziraju drugi izvođači obuka.

Od ukupnog broja osoblja interne revizije u institucijama BiH (38⁷²), u izvještajnom periodu obaveza kontinuirane profesionalne edukacije odnosila se na 36 zaposlenih.

Jedinice interne revizije su u svojim godišnjim izvještajima izvijestile da su, u skladu s odobrenim planovima obuka internih revizora od strane rukovodilaca institucija, osigurana i potrebna sredstva za pohađanje istih u svim institucijama osim u Parlamentarnoj skupštini BiH, u kojoj u izvještajnom periodu

⁷² U ovaj broj su uključena i 2 zaposlena u Odsjeku za razvoj sistema interne revizije CHJ.

nisu precizno alocirana sredstva za potrebe Jedinice u okviru odobrenog budžeta, te je pohađanje obuka internih revizora zavisilo od raspoloživih sredstava. S tim u vezi napominjemo da je Zakonom o internoj reviziji institucija BiH definirano da će jedinice interne revizije u okviru budžetskog korisnika imati budžetsku alokaciju, koja se može identificirati i preko koje se mogu pratiti rashodi u vezi s izvršavanjem aktivnosti uspostavljenih Zakonom.

Napominjemo da su interni revizori obavezni, u skladu sa Standardima interne revizije, Etičkim kodeksom i propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije, unapređivati svoje znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za izvršavanje aktivnosti interne revizije kroz kontinuiranu profesionalnu edukaciju. Sticanje odgovarajućeg stručnog obrazovanja, sertifikata, treninga i obavljanje drugih vidova propisane edukacije, pomaže internim revizorima da razvijaju nivo vještina i iskustva, koji se zahtjeva kako bi stručno obavljali svoje profesionalne obaveze i doprinijeli unapređenju poslovanja organizacije.

Ako interni revizori ne posjeduju dovoljno znanja i vještine, potrebne za kvalitetno izvršavanje njihovih dužnosti, može se dovesti u pitanje da li su angažiranja internih revizora obavljena stručno i da li doprinose unapređenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama, dajući preporuke i savjete u vezi sa aktivnostima koje su predmet revidiranja.

4.7. Unapređenje sistema interne revizije

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2019. godinu dao je, pored pregleda stanja zakonodavnog okvira interne revizije u institucijama BiH, i kumulativne podatke o izvršenim internim revizijama u izvještajnom periodu. Efekti interne revizije koji su obuhvaćeni konsolidiranim izvještajem, ogledaju se u kvantitetu i kvalitetu preporuka koje daju jedinice interne revizije u smislu unapređenja poslovanja i funkcioniranja institucija BiH. Efekti interne revizije ogledaju se i u ostvarenom napretku u uspostavljanju i dogradnji sistema javne interne finansijske kontrole i interne revizije, kao i kvalitetu savjetodavnih usluga koje interna revizija pruža menadžmentu institucija.

Rezultati rada interne revizije ogledaju se u davanju kvalitetnih preporuka, s jedne, ali i u realizaciji datih preporuka i unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama koje imaju uspostavljenu funkciju interne revizije, s druge strane. U narednom periodu očekuje se daljnji napredak u ovoj oblasti, kako kroz povećanje obima i kvaliteta revizorskih izvještaja i preporuka koje interni revizori daju, tako i kroz dalje uspostavljanje i jačanje sistema interne revizije i njenih kapaciteta u institucijama BiH.

Od rukovodioca jedinica interne revizije očekuje se da posebnu pažnju posvete unapređenju procesa planiranja, što podrazumijeva usmjeravanje aktivnosti interne revizije u područja u kojima se, na osnovu sveobuhvatne analize poslovanja i upravljanja rizicima, identificiraju slabosti internih kontrola, ali i povećanje efikasnosti i učinka same revizije kroz porast broja planiranih i izvršenih revizija. Unapređenje procesa planiranja je preduslov za povećanje doprinosa interne revizije ostvarenju ciljeva institucije i boljoj usklađenosti poslovanja s propisima, što se može postići kroz bolju iskorištenost revizorskih resursa, porast broja revidiranih područja i datih preporuka za otklanjanje utvrđenih slabosti.

Dodatni efekti interne revizije umnogome će zavisiti i od efikasnosti i efektivnosti kadrovskog popunjavanja i organizacionog usklađivanja jedinica koje nisu u potpunosti ili popunjene ili uspostavljene s relevantnim propisima, ali i od spremnosti menadžmenta i internih revizora za napredak na razvoju funkcije interne revizije u institucijama BiH, ali i razvoju cjelokupnog koncepta PIFC-a.

Važan zadatak i izazov za CHJ i jedinice interne revizije u narednom periodu svakako će biti i rad na uvođenju i povećanju kontrole kvaliteta rada interne revizije, u skladu sa zahtjevima Standarda interne revizije i primjerima najbolje prakse. U skladu s tim, jedna od mjera koja je planirana je da se u narednoj godini realizira u okviru Projekta EU "PIFIC-3" jeste i uvođenje odgovarajućeg softvera kao tehničke podrške procesu provođenja interne revizije u institucijama BiH, koji će s olakšati i doprinijeti većoj efikasnosti interne revizije, ali i unaprijediti postupak interne kontrole kvaliteta, kroz stalni nadzor i usmjeravanje rada internih revizora. Softver bi trebao omogućiti i uspostavljanje baze podataka u jedinicama interne revizije, što će značajno unaprijediti efikasnost godišnjeg i periodičnog izvještavanja interne revizije.

Uporedo s razvojem softvera, planirano je da se u okviru Projekta EU "PIFIC-3" izradi, u skladu sa Standardima interne revizije i primjerima najbolje prakse, i metodologija za provođenje kontrole kvaliteta, kojom će detaljno biti definisan način provođenja kontrole svakog od učesnika u ovom procesu, kako rukovodilaca jedinica interne revizije, tako i CHJ i eksternih ocjenjivača. Nakon što budu realizirane pomenute aktivnosti, planirano je da se organiziraju teorijske i praktične obuke za interne revizore, kako bi se kroz prezentacije i praktične primjere olakšala primjena aplikativnih rješenja i provođenje kontrole kvaliteta.

Iz svega iznesenog u ovom izvještaju, primjetno je da je u prethodnom periodu učinjen dodatni napredak u uspostavljanju i razvoju sistema interne revizije, koji se ogleda u objavljivanju i primjeni propisa kojima se definira sistem interne revizije i funkcionalnog uspostavljanja sistema interne revizije od strane CHJ, s jedne, ali i u kvalitetu vršenja funkcije interne revizije u institucijama BiH, s druge strane.

Ipak, napredak u ovoj oblasti, od strane institucija BiH, mogao bi i morao bi biti na znatno višem nivou, čime bi se dao dodatni podstrek u razvoju ove oblasti i približavanju Bosne i Hercegovine i njenog sistema javne interne finansijske kontrole evropskim vrijednostima.

5. Informacija o realizaciji Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2016 – 2018. godina u dijelu koji se odnosi na internu reviziju i Operativnog godišnjeg akcionog plana za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu

5.1. Osnove Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2016 – 2018. godina i informacija o njenoj realizaciji

Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2016-2018 (Strategija) usvojilo je Vijeće ministara BiH, na svojoj 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine. Strategija predstavlja opredjeljenje institucija BiH za daljnji razvoj sistema PIFIC-a, interne revizije i internih finansijskih kontrola, koji treba rezultirati njihovom jačom integracijom u procese upravljanja u institucijama BiH, s ciljem da se osigura veća odgovornost rukovodilaca institucija, te postizanje veće zakonitosti i pravilnosti u trošenju budžetskih sredstava i realizaciji ciljeva za koje su namijenjena. Polazeći od trenutnog stanja, uočenih slabosti i poteškoća, te preporuka Evropske komisije, Strategijom su definirani ciljevi i aktivnosti daljnjeg razvoja koji će javne interne finansijske kontrole približiti standardima i praksi Evropske unije.

U oblasti interne revizije, Strategija je definirala da se razvoj treba usmjeriti na unapređenje regulative i metodologije rada, jačanje kapaciteta interne revizije i povećanje učinka i kvaliteta rada interne revizije, dok je u oblasti FUK-a Strategijom definiran fazni pristup razvoju sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH u periodu 2016 - 2018, u zavisnosti od stanja i potreba razvoja u budžetskom sistemu.

Sastavni dio Strategije je Akcioni plan, a isti sadrži ciljeve utvrđene Strategijom, mjere koje je potrebno poduzeti za njihovu realizaciju, period u kojem se očekuje realizacija, nosioce aktivnosti, indikatore uspješnosti i izvore finansiranja utvrđenih mjera i aktivnosti. Strategijom je predviđena izrada operativnih godišnjih akcionih planova rada za svaku kalendarsku godinu predviđenu Strategijom. Sadržaj godišnjeg akcionog plana izvodi se iz Akcionog plana Strategije i daje pregled aktivnosti koje će se provesti radi realizacije predviđenih mjera.

Strategijom je dalje definirano da će CHJ izvještavati Vijeće ministara BiH o realizaciji Strategije u okviru redovnog Godišnjeg konsolidiranog izvještaja o sistemu interne revizije u institucijama BiH i Konsolidiranog izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola.

Napominjemo da realizacija ciljeva i mjera predviđenih Strategijom direktno pridonosi ispunjavanju zahtjeva na putu dalje integracije BiH u Evropsku uniju. Kvalitetni sistemi internih kontrola ujedno su presudan faktor za ostvarivanje prava pristupa i korištenje predpristupnih fondova Evropske unije.

U skladu sa Strategijom i Akcionim planom, CHJ je blagovremeno pripremila operativne godišnje akcione planove za 2017. i 2018. godinu, te u skladu s istim poduzela potrebne korake na realizaciji utvrđenih ciljeva. O provedenim mjerama i aktivnostima na realizaciji ciljeva utvrđenih u godišnjim akcionim planovima, CHJ je redovno izvještavala u godišnjim konsolidiranim izvještajima za 2017. i 2018. godinu, kako je to i predviđeno Strategijom.

5.2. Operativni godišnji akcioni plan za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu

CHJ je, kako bi osigurala kontinuitet u planskom pristupu razvoja interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH, a nakon što je istekao period koji je obuhvaćen Strategijom, donijela Odluku o donošenju Operativnog godišnjeg akcionog plana za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2019. godinu, koja je objavljena na veb stranici CHJ.

Operativni godišnji akcioni plan za razvoj i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola za 2019. godinu (u daljnjem tekstu: "Operativni godišnji akcioni plan") je sastavni dio navedene Odluke, a istim su precizno definirani ciljevi, aktivnosti koje je potrebno provesti na realizaciji utvrđenih ciljeva, nosioci aktivnosti, vremenski period u kojem se aktivnosti trebaju realizirati, kao i indikatori uspješnosti na osnovu kojih će se pratiti stepen realizacije utvrđenih aktivnosti. Navedenom Odlukom je predviđeno da će CHJ u posebnoj dijelu godišnjeg konsolidiranog izvještaja o sistemu interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu izvijestiti Vijeće ministara BiH o realizaciji mjera i aktivnosti iz Operativnog godišnjeg akcionog plana.

Na osnovu analize dostignutog nivoa razvoja sistema interne revizije u institucijama BiH i potreba za daljnjim razvojem, utvrđeno je da u 2019. godini treba nastaviti sa aktivnostima na uspostavljanju nezavisne funkcije interne revizije u institucijama BiH i unapređenju regulative i metodologije rada interne revizije, te jačanju kapaciteta jedinica interne revizije i CHJ. U skladu s tim, u Operativnom godišnjem planu definirana su dva glavna cilja daljeg razvoja interne revizije, kao i aktivnosti koje je

potrebno provesti na njihovoj realizaciji, a iste su usklađene sa Zakonom utvrđenim odgovornostima i zadacima CHJ.

U nastavku je dat pregled mjera i aktivnosti koje je CHJ poduzela na realizaciji planiranih aktivnosti u okviru navedena dva cilja iz Operativnog godišnjeg plana, koja se odnose na oblast interne revizije.

1. Uspostavljanje nezavisne funkcije interne revizije u institucijama BiH i unapređenje regulative i metodologije rada interne revizije;

1.1. Davanje saglasnosti na pravilnike o unutrašnjoj organizaciji institucija BiH - dio o internoj reviziji;

U 2019. godini CHJ je zaprimila jedan zahtjev za davanje saglasnosti na izmjenu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, na koji je CHJ u predviđenom roku izdala saglasnost. Zaključno sa 31.12.2019. godine, ukupno 17 institucija i jedno javno poduzeće su pribavili saglasnost CHJ na izmjenu postojećeg pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju.

1.2. Davanje saglasnosti na imenovanja rukovodilaca jedinica interne revizije;

U izvještajnom periodu CHJ je zaprimila jedan zahtjev za davanje saglasnosti za imenovanje rukovodioca JIR, na koji je, nakon ispunjavanja svih propisanih uslova, CHJ izdala saglasnost. Zaključno sa 31.12.2019. godine, CHJ je izdala ukupno 14 saglasnosti za imenovanje rukovodioca jedinica interne revizije u institucijama BiH.

1.3. Izrada godišnjih izvještaja interne revizije od strane jedinica interne revizije i podataka za Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije;

CHJ je u decembru 2018. godine pripremila potrebne obrasce za izradu godišnjeg izvještaja interne revizije za 2018. godinu i dostavila jedinicama interne revizije u institucijama BiH. Sve jedinice interne revizije dostavile su svoje godišnje izvještaje, koje je CHJ obradila, te na osnovu prikupljenih podataka sačinila Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2018. godinu. Izvještaj je objavljen u martu 2019. godine na veb stranici CHJ, te nakon isteka predviđenog roka za e-konsultacije, CHJ je isti blagovremeno dostavila na odobrenje ministru finansija i trezora BiH.

1.4. Priprema i izrada Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2018. godinu;

CHJ je, u skladu sa svojom zakonskom obavezom, blagovremeno pripremila Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije u institucijama BiH za 2018. godinu koji je, nakon odobrenja ministra finansija i trezora BiH, dostavljen Vijeću ministara BiH radi upoznavanja s problemima interne revizije. Vijeće ministara BiH je, na svojoj 173. sjednici održanoj 10.06.2019. godine, razmatrao i usvojio Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2018. godinu.

1.5. Verifikacija certifikata internog revizora;

U toku 2019. godine CHJ je zaprimila ukupno 44 zahtjeva za verifikaciju certifikata internog revizora, na koja je, nakon izvršene provjere i uvida u dokumentaciju, izdat dokument o verifikaciji. Zaključno sa 31.12.2019. godine, CHJ je izdala ukupno 333 mišljenja o prihvatljivosti certifikata internog revizora.

1.6. Certificiranje internih revizora u skladu s Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH (Program) - Nadzor nad provođenjem i razvoj programa obuke za certificiranje internih revizora;

Zaključno s 31.12.2019. godine CHJ je certificirala ukupno 30 internih revizora u institucijama BiH, koji su ispunili propisane uslove za sticanje Certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH (Certifikat), dok je 10 internih revizora u postupku certificiranja.

Naime, u toku 2018. i 2019. godine CHJ je obradila pristigle zahtjeve internih revizora koji nisu stekli Certifikat, te na osnovu utvrđene razlike u sadržaju obuka po kojima su stekli certifikat internog revizora i Programa izdala rješenja o načinu ispunjavanja uslova za sticanje Certifikata. U skladu s tim, u 2019.

godini CHJ je izdala rješenje za jednog internog revizora o obavezi pohađanja praktične obuke, koja se sastoji od vršenja dvije interne revizije pod nadzorom mentora. Za preostalih devet internih revizora koji su podnijeli zahtjev za sticanje Certifikata, CHJ je u 2019. godini organizirala, u skladu s utvrđenim aktivnostima certificiranja, stručnu podršku za polaganje pismenog dijela ispita u trajanju od 30 dana, nakon koje je organiziran pisani ispit. Ispit je uspješno položilo svih devet kandidata. Preostalo im je da obave još praktičnu obuku kako bi stekli Certifikat.

1.7. Obuke organizirane ili podržane od CHJ u okviru obavezne kontinuirane profesionalne edukacije;

U 2019. godini CHJ je organizirala, u skladu sa propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH (KPE), obuku iz oblasti kontrole kvaliteta interne revizije, te učestvovala i u organizovanju Konferencije Koordinacionog odbora CHJ na teme iz oblasti interne revizije koja se bodovala kao KPE. Ovim je omogućeno internim revizorima u institucijama BiH da ispune svoje obaveze i sakupe propisani broj bodova KPE po osnovu pohađanja obuka koje organizira ili podržava CHJ.

1.8. Kontinuirana profesionalna edukacija u skladu s Programom, Odlukom i Uputstvom o KPE⁷³;
U 2019. godini CHJ je zaprimila ukupno 93 zahtjeva jedinica za internu reviziju u institucijama BiH za bodovanje obuka, organiziranih od strane domaćih ili stranih organizatora, kao kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH. CHJ je, nakon izvršene provjere i uvida u dokumentaciju u skladu s propisima iz oblasti KPE, izdala u predviđenom roku mišljenja o bodovanju obuka.

1.9. Saradnja s jedinicama interne revizije i tehnička podrška jedinicama interne revizije;
CHJ je kroz Odsjek za razvoj sistema interne revizije bila u stalnom kontaktu s internim revizorima u institucijama BiH, te na osnovu iskazanih potreba pružala i tehničku podršku u primjeni metodologije rada i propisa iz oblasti interne revizije. Formalno, u 2019. godini održano je 10 radnih sastanaka s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima iz institucija BiH, na kojima su razmatrane različite teme o čemu su sačinjeni zapisnici.

1.10. Priprema metodologije za vršenje revizije učinka – Ažuriranje podzakonskih akata iz oblasti interne revizije;

U 2019. godini CHJ je pripremila i testirala, u saradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i finansije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske, Priručnik za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH, u čijoj izradi su učestvovali i interni revizori iz šest institucija BiH⁷⁴. Priručnik je objavljen na veb stranici CHJ, a Odluka o donošenju Priručnika je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19.

Pored aktivnosti na izradi ovog priručnika, u okviru ažuriranja podzakonskih akata iz oblasti interne revizije, CHJ je u izvještajnom periodu pripremila i objavila novu Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 59/19) i Odluku o dopunama Odluke o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 65/19).

⁷³ Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 7/15 i 89/18), Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 56/17 i 65/19) i Uputstvo o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 97/15)

⁷⁴ Radna grupa za izradu Nacrta priručnika za reviziju učinka u institucijama BiH (Rješenje CHJ MFT BiH o imenovanju od 26.11.2018) i Tim za vršenje pilot interne revizije učinka (Rješenje CHJ MFT BiH o imenovanju od 14.05.2019)

1.11. Unapređenje sistema izvještavanja interne revizije kroz razvoj softverskih rješenja;
CHJ je u toku 2019. godine učestvovala na više tematskih sastanaka i pružila potrebnu pomoć Projektu EU "PIFC 3" na pripremi neophodnih karakteristika softverskog rješenja za unapređenje sistema izvještavanja interne revizije u institucijama BiH. Očekuje se da ova aktivnost bude realizirana u skladu s planovima Projekta, tokom 2020. godine.

1.12. Izmjene i dopune Priručnika za internu reviziju sa standardima interne revizije;
U izvještajnom periodu CHJ je intenzivno sarađivala i pružila potrebnu pomoć Projektu EU "PIFC 3" na realizaciji aktivnosti koje su eksperti Projekta provodili u 2019. godini. U izvještajnom periodu nije bilo aktivnosti na ažuriranju Priručnika za interne revizore u institucijama BiH. Očekuje se da ova aktivnost bude realizirana u skladu s planovima Projekta, tokom 2020. godine.

1.13. Izrada propisa za provjeru kvaliteta rada interne revizije ;
U izvještajnom periodu CHJ je intenzivno sarađivala i pružila potrebnu pomoć Projektu EU "PIFC 3" na realizaciji aktivnosti koje su eksperti Projekta provodili u 2019. godini. U izvještajnom periodu provedene su pripremne aktivnosti tokom kojih su definisani podzakonski akti koje je potrebno izraditi, kako bi se u potpunosti uredila oblast provjere kvaliteta rada interne revizije u institucijama BiH.
Pored navedenih aktivnosti CHJ je u izvještajnom periodu pripremila, u saradnji s ekspertima Projekta EU "PIFC 3", i Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. Strategija se bazira na Okvirnoj strategiji koju su pripremili eksperti Projekta. Trenutno je u fazi pribavljanja potrebnih mišljenja kako bi bila dostavljena Vijeću ministara BiH na usvajanje.

2. Jačanje kapaciteta jedinica interne revizije i CHJ;

2.1. Uspostavljanje jedinica interne revizije koje imaju najmanje minimum potrebnog broja zaposlenih u skladu sa propisima i jačanje kapaciteta internih revizora;

CHJ je poduzimajući radnje iz svoje nadležnosti obavijestila institucije BiH u okviru kojih je propisana obaveza uspostavljanja jedinica interne revizije, a u kojima nije uopće ili nije u potpunosti kadrovski popunjena jedinica interne revizije, da je Vijeće ministara BiH donijelo, na svojoj 173. sjednici od 10.06.2019. godine, zaključak kojim je zadužilo ove institucije da, zajedno sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2019. godini.
Također, CHJ je obavijestila i Ministarstvo finansija i trezora BiH o zaključku Vijeća ministara BiH kojim je ovo ministarstvo zaduženo da onemoguću nenamjensko trošenje budžetskih sredstava odobrenih za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije, te naknadno i predložila da se u Nacrtu zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2020. godinu posebnim članom precizira broj i obaveza zapošljavanja internih revizora.

2.2. Jačanje kapaciteta CHJ;

S obzirom na to da je Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu, u okviru kojeg su u budžetu za CHJ predviđena finansijska sredstva za zapošljavanje jedne osobe, usvojen tek u decembru 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 84/19), nisu bili stvoreni potrebni preduslovi za zapošljavanje u izvještajnom periodu.

6. Realizacija zaključaka Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara BiH je, prilikom razmatranja Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2018. godinu, na svojoj 173. sjednici održanoj 10.06.2019. godine, usvojilo sljedeće zaključke:

1. Vijeće ministara podržava mjere i aktivnosti Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine u vezi s unapređenjem i razvojem sistema interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, kao i mjere i aktivnosti koje poduzimaju institucije BiH koje uspostavljaju jedinice interne revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
2. Zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u ime Vijeća ministara Bosne i Hercegovine zaduži institucije Bosne i Hercegovine u okviru kojih je propisana obaveza uspostavljanja jedinica interne revizije da, zajedno sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2019. godini;
3. Zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da, u okviru svojih nadležnosti, onemogući nenamjensko trošenje budžetskih sredstava odobrenih za uspostavljanje i funkcionisanje interne revizije;
4. Zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u ime Vijeća ministara Bosne i Hercegovine zaduži rukovodioce jedinica interne revizije i interne revizore da se u svom radu u potpunosti pridržavaju metodologije i uputstava Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine i da o tome blagovremeno izvještavaju Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine;
5. Zadužuje se Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da kroz realizaciju projekta "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini", koji se finansira iz sredstava IPA programa EU za Bosnu i Hercegovinu, osigura aplikativna softverska rješenja koja omogućavaju planiranje, vršenje i izvještavanje o procesima interne revizije zasnovana na najboljim praksama revizije, kako bi se stvorili uslovi za uvođenje i unapređenje sveobuhvatne kontrole kvaliteta funkcije interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
6. Zadužuju se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da ovaj izvještaj dostave Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

CHJ je, nakon zaprimanja obavještenja o usvajanju navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH, o istim upoznala sve institucije BiH na koje se zaključci odnose i jedinice interne revizije, kako bi poduzeli potrebne mjere i radnje na njihovoj realizaciji.

U toku pripremnih aktivnosti na izradi Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2019. godinu, CHJ je tražila od institucija BiH i jedinica interne revizije da, uz godišnji izvještaj interne revizije, dostave i informacije o realizaciji naprijed navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH.

Na osnovu informacija dobijenih od institucija BiH i jedinica interne revizije, te aktivnosti poduzetih od strane CHJ, u nastavku dajemo pregled realizacije naprijed navedenih zaključaka:

- 1) CHJ je, u skladu sa svojim nadležnostima i kapacitetima, nastavila s proaktivnim angažmanom na realizaciji započetih aktivnostima na razvoju sistema interne revizije u institucijama BiH. To se ogleda i u objavljivanju propisa kojima je uređena ova oblast, kao i edukaciji internih revizora, ali i u praćenju aktivnosti interne revizije i poduzetih aktivnosti od strane institucija BiH koje su obavezne uspostaviti internu reviziju u skladu s relevantnim propisima.

Značajni dokumenti iz oblasti interne revizije koji se odnose na realizaciju zaključaka Vijeća ministara BiH, objavljeni u izvještajnom periodu, su: Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica

interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 59/19), Odluka o dopunama Odluke o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 65/19) i Odluka o donošenju Priručnika za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 81/19).

U postupku provođenja propisa kojima je reguliran način uspostavljanja jedinica interne revizije u institucijama BiH, CHJ je zaprimila 18 zahtjeva za usaglašavanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Svi ovi zahtjevi i prijedlozi pravilnika su detaljno razmotreni, u skladu s nadležnostima CHJ i njihove usaglašenosti sa važećim propisima kojima je regulirana ova oblast. Nakon što su pravilnici usaglašeni s navedenim propisima, CHJ je, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, dala svoju saglasnost čime su osigurani uslovi za nastavak procedure izmjene pojedinačnih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju. Zaključno sa 31.12.2019. godine, ukupno 15 institucija i 1 javno poduzeće okončali su propisanu proceduru izmjene pravilnika.

Do kraja izvještajnog perioda 13 jedinica interne revizije u institucijama BiH popunilo je poziciju rukovodioca jedinice, na koje je CHJ dala u skladu sa Zakonom o internoj reviziji, a na osnovu ispunjenosti propisanih uslova, potrebnu saglasnost za imenovanje.

Također, u svrhu daljnjeg razvoja sistema interne revizije i unapređenja rada jedinica interne revizije, CHJ u skladu sa svojim nadležnostima aktivno poduzima aktivnosti i na edukaciji internih revizora, koje se odvijaju kroz organiziranje obuka, izdavanje mišljenja o prihvatljivosti obuka koje organiziraju drugi izvođači obuka, održavanje sastanaka s internim revizorima, dostavljanje odgovora na zaprimljene upite o načinu primjene propisa i metodologije rada od strane internih revizora.

CHJ je, u svrhu osiguranja potrebnih sredstava za zapošljavanje internih revizora u institucijama BiH, posebno obavijestila i Ministarstvo finansija i trezora BiH i institucije BiH o zaključku Vijeća ministara BiH, da osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora, kako bi u postupku pripreme i izrade budžeta institucija BiH poduzeli neophodne radnje. Kako bi se preduprijedila mogućnost nenamjenskog trošenja sredstava u vezi sa zapošljavanjem internih revizora CHJ je uputila prijedlog Ministarstvu finansija i trezora BiH da se u Nacrtu zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu posebnim članom precizira broj i obaveza zapošljavanja internih revizora.

Od 2011. godine CHJ redovno, na godišnjem nivou, priprema na osnovu godišnjih izvještaja jedinica interne revizije Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije, koji se nakon odobrenja ministra finansija i trezora BiH dostavlja Vijeću ministara BiH. Pored detaljnog informiranja o poduzetim aktivnostima po svakoj od obaveza za koju je odgovorna, CHJ kroz Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije izvještava o stanju, aktivnostima i problemima u oblasti interne revizije u institucijama BiH, te predlaže i mjere za poboljšanje stanja u oblasti interne revizije, u vidu zaključaka Vijeća ministara BiH.

- 2) Od ukupno deset institucija BiH koje nisu u potpunosti uspostavile i kadrovski popunile jedinice interne revizije i na koje se odnosi zaključak Vijeća ministara BiH da, zajedno sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2019. godini, CHJ je u toku izrade GKI IR obavještена od strane pet institucija o sljedećem:

- U Ministarstvu vanjskih poslova BiH pokrenuta je u februaru 2019. godine konkursna procedura za popunjavanje pozicije rukovodioca JIR, ali ista nije okončana⁷⁵.
- Ministarstvo sigurnosti BiH je uspostavilo internu reviziju⁷⁶ na osnovu važećeg ("starog") pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, koji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju nije usklađen s relevantnim propisima. Ovo ministarstvo je pokrenulo proceduru izmjene i usvajanja novog pravilnika usklađenog sa propisima iz oblasti interne revizije.
- Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, u kojoj je popunjena pozicija internog revizora, također na osnovu važećeg ("starog") pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije, obavijestila je CHJ da su u postupku pribavljanja potrebnih saglasnosti za izmjenu i usvajanje novog pravilnika, koji je usklađen s propisima iz oblasti interne revizije.
- Služba za zajedničke poslove institucija BiH⁷⁷ obavijestila je CHJ da su poduzeli sve neophodne aktivnosti u vezi s implementacijom zaključka Vijeća ministara BiH, te da će isti biti realiziran u 2020. godini.
- Sud BiH obavijestio je da su u prijedlogu budžeta za ovu instituciju za 2020. godinu planirana sredstva za zapošljavanje osoblja interne revizije, te da će Sud BiH po usvajanju Zakona o budžetu⁷⁸ pristupiti procesu zapošljavanja. Izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Suda BiH bit će formirana jedinica interne revizije u ovoj instituciji.

Od preostalih pet institucija koje nisu u potpunosti uspostavile ili kadrovski popunile jedinicu interne revizije, a to su: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo pravde BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH, CHJ nije obaviještena da li su poduzete aktivnosti na kadrovskom popunjavanju jedinice interne revizije.

- 3) Ministarstvo finansija i trezora BiH obavijestilo je CHJ da je u Nacrtu zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2020. godinu posebnim članom preciziran broj i obaveza zapošljavanja internih revizora, kako bi se onemogućilo nenamjensko trošenje budžetskih sredstava odobrenih za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije.
- 4) Sve jedinice interne revizije, osim Jedinice interne revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH⁷⁹ i Jedinice interne revizije u Ministarstvu vanjskih poslova BiH⁸⁰, obavijestile su CHJ da se interni revizori u svom radu pridržavaju u potpunosti propisane metodologije i uputstava CHJ. Međutim, kada je riječ o internoj ocjeni kvaliteta, koja čini sastavni dio propisane metodologije rada interne revizije u institucijama BiH i koja, prema Standardima interne revizije, predstavlja jednu od aktivnosti koju je obavezan provoditi rukovodilac JIR, za izvještajni period dobijeni su različiti odgovori jedinica interne revizije o njenom provođenju.
- 5) CHJ je u toku 2019. godine pružila pomoć ekspertima projekta "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini", koji se finansira iz sredstava IPA programa EU za Bosnu i Hercegovinu, kako bi se osiguralo aplikativno softversko rješenje koje omogućava planiranje, vršenje i izvještavanje o procesima interne revizije zasnovano na najboljim praksama revizije, a time stvorili i uslovi za uvođenje i unapređenje sveobuhvatne kontrole kvaliteta funkcije interne revizije u institucijama BiH. Ova pomoć se ogledala u aktivnom učešću CHJ i njenih

⁷⁵ Do perioda izrade Godišnjeg izvještaja ove jedinice (14.02.2020). U MVP BiH imenovan je v.d. rukovodioca JIR po ovlaštenju ministra.

⁷⁶ Popunjena pozicija internog revizora.

⁷⁷ Popunjena samo pozicija internog revizora.

⁷⁸ Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu.

⁷⁹ Nije dostavila Godišnji izvještaj IR za 2019. godinu.

⁸⁰ Nije vršila funkciju interne revizije u 2019. godini.

predstavnik na više tematskih radnih sastanaka s ekspertima Projekta, ali i kroz izradu i dostavljanje minimalnih tehničkih karakteristika i zahtjeva koje jedna ovakva aplikacija treba omogućiti. U skladu s planiranim aktivnostima na pripremi softverskog rješenja utvrđenim od strane Projekta, u izvještajnom periodu su, na osnovu relevantnih propisa i metodologije rada interne revizije, specificirani kriteriji koji trebaju poslužiti kao osnov za izradu adekvatnog softverskog rješenja, kroz čiju primjenu će biti unaprijeđen kvalitet rada internih revizora u institucijama BiH.

- 6) Ministarstvo finansija i trezora BiH i CHJ su, u skladu sa zaključcima Vijeća ministara BiH, dostavile Parlamentarnoj skupštini BiH Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2018. godinu.

Broj: 02-1-16-7-36-20/20
Sarajevo, 12.03.2020. godine

DIREKTOR

Ranko Šakota, s.r

Broj: 05-07-1-1552-38/20
Sarajevo, 17. 6. 2020. godine

**SVIM MINISTARSTVIMA I INSTITUCIJAMA
VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE**

PREDMET: Obavijest, dostavlja se

Dostavljamo vam zaključak 6. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održane 28. 5. 2020. godine, koji se odnosi na 38. točku dnevnog reda.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

- naslovu
- a/a

**GENERALNI TAJNIK
VIJEĆA MINISTARA BIH**
mr. Robert Vidović

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 6. sjednici, održanoj 28. maja 2020. godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine upoznalo se s Godišnjim konsolidiranim izvještajem interne revizije za 2019. godinu, broj: 02-1-16-7-36-20/20 od 12.03.2020. godine;
2. Zadužuje se Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da nastavi razvijati sistem interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i pruži podršku institucijama koje uspostavljaju jedinice interne revizije, kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna struktura interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
3. Zadužuju se institucije u okviru kojih je propisana obaveza uspostavljanja jedinica interne revizije da, zajedno s Ministarstvom finansija i trezora BiH, osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2020. godini;
4. Zadužuju se rukovodioci institucija da, u saradnji s rukovodiocima jedinica interne revizije, blagovremeno pripreme i odobre strateške (trogodišnje) i godišnje planove rada jedinica interne revizije, kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad interne revizije;
5. Zadužuju se rukovodioci jedinica interne revizije i interni revizori da usluge interne revizije pružaju u skladu s pojedinačnim strateškim i godišnjim planovima, poštujući u potpunosti metodologiju rada odobrenu od strane Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH, te da u skladu s tim svaka jedinica interne revizije koja pruža usluge interne revizije za više institucija sačini i svoj strateški i godišnji plan rada na nivou jedinice interne revizije – konsolidirani strateški i konsolidirani godišnji plan, koji će na jednom mjestu objediniti sve aktivnosti jedinice interne revizije, kroz sve strateške i godišnje planove institucija za koje jedinica interne revizije pruža usluge interne revizije u planskom periodu;
6. Zadužuju se rukovodioci institucija da osiguraju finansijska sredstva kako bi osoblje interne revizije moglo ispunjavati svoje obaveze u pogledu propisane kontinuirane profesionalne edukacije i pohađati obuke u skladu s odobrenim planom obuka internih revizora;
7. Zadužuje se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine da utvrdi razloge zbog kojih Jedinica interne revizije uspostavljena u Ministarstvu civilnih poslova BiH nije dostavila informacije i izvještaje o radu za 2019. godinu, odnosno zbog čega je došlo do kršenja propisa iz oblasti interne revizije i neprovođenja zaključaka Vijeća ministara BiH, posebno uzimajući u obzir da JIR MCP BiH vrši funkciju interne revizije za ukupno 10 institucija BiH, te da o poduzetim mjerama obavijesti Ministarstvo finansija i trezora BiH i Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora BiH;
8. Zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora BiH i Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH da ovaj izvještaj dostave Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Broj: 05-16-1-1070/20, od 28. maja 2020. godine

H.C.H.

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Zoran Tegeltija

